

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

na kraje bivše Avstro-Ogrske:

celo leto skupaj naprej . . . K 60—
pol leta 30—
četrta leta 15—
za mesec 5:50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 65—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 70—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, pritličje, levo). Knafljeva ulica št. 8, telefon št. 90.

Izkušnja vseh dan svedov, izvenredni modelji in premiki.

Inzerati se oddajajo po porabljenem prostoru in določenem visoki ter
54 novih prostorov: enkrat po 12 vln, dvakrat po 11 vln, trikrat po 10 vln.
Poslano (enkrat prostor) 30 vln, parke in zabave (enkrat prostor) 20 vlnarjev.
Pri večjih inzeratih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po naknadu. Če
na same plačane naročnine brez poslatve denarja se ne moremo nikakor odzvati.
„Narodna Tiskarna“ telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hoji po pošti:

celo leto naprej K 58— | četrta leta naprej K 15—
pol leta 29— | na mesec K 5—

Posamezna številka velja 30 vlnarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 8 (v l. nadst. levo), telefon št. 94.

Dr. Ivan Tavčar:

Brez zamere.

Naše javno mnenje zahteva sklica-
nje državnega veča, kakor tudi sklica-
nje deželnih svetov. Te zahteve so ute-
meljene, ker so se razmere, ki so zavla-
dale neposredno po avstrijskem polo-
žu, že toliko ugotovile, da je neobhod-
no potrebno, da se centralna vlada, ka-
kor tudi druge provincialne vlade, pod-
vržejo nekakšni parlamentarni kontroli.

Ta kontrola je tem potrebnejša,
ker se bo z njo doseglo, da bo jugoslo-
vanska javnost vedno bolj utrjena v za-
upanju do naše enotne države, da se bo
vedno bolj prepričevala, da ta drža-
va ni postavljena na kake velike-hrva-
tske ali kake velike-srbske fraze, tem-
več edino na temelj jugoslovanske
solidarnosti, ki ne pozna ne Velike Sr-
bije, ne Velike Hrvatske in ne sloven-
ske republike, temveč samo kraljestvo
Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ideja te
države mora postati kri in meso med
nami in povsod, kamor sega jugoslo-
vanstvo! Ta ideja mora preiti v zavest
delavcu, kmetu in tudi bogatašu, ta
ideja mora nam vsem postati prava
dogma, o kateri nikdo dvomiti ne sme!

Vsakdo je torej zavezan, delati na
to, da se ta dogma ukorenini med na-
rodom, in opušča ima vse, kar bi jo
moglo pri pripravi, pa tudi pri olikani
masi izpodkopati.

Med te zavezanice moramo šteti
tudi centralno vlado in pa provincialne
vlade brez vsake izjeme. Te vlade ne
smejo skrivati nikakega dejanja, kate-
ro bi dajalo narodu priliko, meniti, da
vlade same ne vernijo v jugoslovansko
državo in da smatrajo svoj poklic
in svoj namen za nekako neresnost.
Dogodile so se pa take reči tako pri
centralni vladi, kakor tudi pri posamez-
nih vladah, torej tudi pri vladi v Ljub-
ljani.

Nikakor nečemo očitati domači vla-
di, da je vedoma kaj zakrivila, ker od
tistih dni, v katerih je vse vrel, v ka-
terih se je skoraj vse znova ustvarjalo,
v katerih je bil prav čudež, vzdržati
red, pa do danes je storila ljubljanska
vlada vse, kar se je moglo od nje za-
htelevati, in naj so različni kričalci v tem
pogledu še tako vpili, zabavljali in edino
avtoriteto, ki je bila v deželi, v nič de-
vali. Kar se je torej prezrlo, se bo mo-
glo popraviti; popraviti pa se bo mo-
glo le v državnem veču, ki se mora za-
to prejkotprej sklicati!

Sedaj hočemo naštet nekaj neko-
ličnih stvari, ki se bodo morale ali popraviti
in reformirati, ali pa morda čisto odpra-
viti.

Jugoslovanska država se je pri nas
ustanovila pod suvereniteto Narodnega
veča v Zagrebu. Malo število mož je
imelo suvereniteto mlade države v
svoji rokah. Iz te suverenitete izviraj
je tudi pravni naslov za novo vlado v
Ljubljani. Ta vlada pa se je morala pri
svoji roki ozirati na pravice suve-
rena, ki obstoje v vsaki državi. Te
pravice izvršuje časih vladar, časih
prezident. Oba faktorja, narodna vlada
v Ljubljani in Narodno veče v Zagrebu,
imela sta sodelovati v soglasju, kar se
pa časih ni zgodilo niti od ene, niti od
druge strani. Predvsem spada tusem
okoliščina, da člani prve vlade ljubljans-
ke niso bili nikdar zaobljubljeni novi
državi, kar bi lahko imelo gotove po-
sledice.

Narodno veče v Zagrebu je sicer
naznanilo, da prideta dva njegova člena
v Ljubljano, da bosta zaprisegla naro-
dno vlado; no, pa ni bilo nikogar, tako
da še danes nikdo v deželni dvorci
ni zaobljubljen, da ne rečem, zaprise-
žen, kar je na vsak način velik unikum.
Vlada sama si je sicer predložila, da
ima gotove svoje sklepe predlagati Za-
grebu v potrditev, ter je za gotovo po-
svojila izposlovano sankcijo. Nato pa se
je spustila v nebroj naredeb, med kate-
rimi so tudi take, da je čisto jasno, da
nadomeščajo zakon in da urejajo za-
deve, ki se v konstitucionalnih državah
potem naredb legalno urediti ne more-
jo. Vsaka naredba, ki nadomešča za-
kon, morala se je predložiti v sankcijo
poprej Zagrebu, sedaj pa se mora pred-
ložiti Beogradu. Mislimo pa, da se na
to prav nič ne pazi, in niti o tem nismo
prepričani, je-li bila naredba vlade v
Ljubljani, s katero se je odredilo, da

imajo začasno v veljavi ostali vsi po-
prej veljavni zakoni, predložena kaka
sankcija.

Dalje je gotovo, da so nekatera po-
verjenstva med seboj tekmovala, da bi
izdala kar največ naredeb. V tem po-
gledu načeluje vsem poverjenstvom
poverjenstvo za socialno skrb, pri ka-
terem takorekoč noč in dan tipkajo pi-
salni stroji in iz katerega se kakor sneg
vsepajo najvažnejše naredb na belem
papirju. Vse hvale je vredna ta prid-
nost, ali dvomiti pa vendarle smemo,
če je mogoče naredbenim potem absor-
birati legislativo o najvažnejših social-
nih reformah. Povsod drugod spadajo
te reforme izključno le v kompetenco
parlamentu, ustanavljajo se torej le po
zakonih, katerim se izposluje predpi-
sano sankcijo.

Ne sme se misliti, da navajamo vse
to iz kake nagajivosti. Stvar ima silno
resno lice, ker se lahko zgodi, da se
bodo take in enake naredb, bodisi da
jih je stikalo poverjenstvo za social-
no skrb ali pa kako drugo poverjenst-
vo, smatrale za ilegalne. To bi pa imo-
lo jako slabe posledice, posebno če si
predočujemo, da so po še sedaj veljav-
nih zakonih sodniki upravičeni, kadar
sodijo, soditi tudi o tem, je - li
kaka naredba veljavna ali ne.

Da tukaj lahko nastane velika
zmešnjava, nam bo vsakdo pritril. Za-
torej ne bo ostalo drugega, nego da se
vse naredb vseh provincialnih vlad
takoj predlože državnemu veču, da te
naredb, v kolikor nadomeščajo za-
kone, potrdi in da se pri tem izposluje
zanje kraljeva sankcija. Po našem
mnenju tiči v vsem tem eden glavnih
argumentov, ki najglasneje govori za
takojšnje sklicanje državnega veča.

Od nekaterih strani se skuša stvar
nekako tako zasukati, kakor da pripada
glavna krivda, da državno veče še do
danes ni bilo sklicano, centralni vladi v
Beogradu. Morda v resnici zadene ne-
kak krivdo to vlado, glavni krivec pa
ona ni. Ozirno se samo okrog sebe in
ostanimo pri slovenski Jugoslaviji!

Ce naj se skliče centralni parla-
ment, mora centralna vlada vendar ve-
deti, koga naj pokliče v to zakonodaj-
nico. Takaj si ničesar ne priklanjamo: to
vprašanje pri nas še do danes ni rešeno
in niti mi v Ljubljani ne vemo, katere
osebe so določene, da zastopajo naše
tri stranke v državnem veču; dalje ne
vemo, koliko odposlancev odpaše na to
ali drugo stranko. — Tudi sploh vladne
razmere pri nas še niso konsolidirane;
niti niso imenovani novi poverjeniki,
niti ne vemo, katere poverjeniki bodo
imenovani, in posebno tudi ne vemo,
dobi li socialna demokratična stranka,
ki je v deželi najšibkejša, dva poverje-
nika ali pa samo dve ekspozituri, ki bi
bili odvisni od centralnih ministrstev v
oddaljenem Beogradu, tako da bi se de-
želna vlada brez ekspozitur niti dotakniti
ne smela. Lahko si predstavljamo, če
dobe socialni demokrati v svoje roke
socialno skrb in pa javna dela, da bodo
z največjo brezobzirnostjo gospodarili
ter nam ustvarili dvoje središč, ki bi bili
sicer na veliko korist socialni demo-
kratični stranki, ki bi pa pri drugih
strankah vzbujali močan odpor!

Vse te negotovosti rode indispozi-
cije in povzročajo veliko slabe volje;
krivda pa, kar moramo z obžalovanjem
priznati, zadeva našo vlado samo. De-
želna vlada v Ljubljani, ki bo koalicijs-
ka, bo morala prav kmalu priti do spo-
znanja, da ji pripada nekako vodstvo v
naši politiki. Izključiti se bo moralo, da
bi sedela zastopnika socialnodemokra-
tične stranke v ti vladi, da bi se tam
naslanjala na koalicijske ideje, da bi pa
njihov privrženec Kopač smel obje-
nem med železničarji igrati neizprosne-
ga Spartacusa ter jim dokazovati, da
smejo svoje uradnike, če ni drugače,
tudi tako zelo pretepsti, da jih noben
ranocelnik ozdraviti ne bo mogel! Vla-
da bo torej morala dobiti več vodstva
v svoje roke in temu vodstvu bo mo-
rala pripisovati več važnosti, kakor se
je to dosedaj godilo!

Njena krivda pa tiči v tem, da sta
glavna dva funkcionarja, dala sta bila
pred več kot enim mesecem pozvana,
da prideta v Beograd, da bodeta tam
zaprisežena in da se tam dogovori vse
potrebno, tako glede novih poverjen-
stev, kakor tudi glede sklica državn-
nega veča in pokrajinskih zborov, to
velevažno pot odlagala in odlagala,
prav kakor človek, ki je prisiljen, da se
zateče k zobozdravniku. Na to pot se
naš gospod predsednik še danes ni po-
dal. Naše prepričanje pa je, da ne sme
več odlašati in to tudi zagledati ne,

ker bo začelo ljudstvo dvomiti nad av-
toriteto kraljevine Srbov, Hrvatov in
Slovencev, če poziv centralne vlade
omalovažuje prvi funkcionar naše de-
želne vlade! Ker so glasovi, da naj se
skliče državno veče, zadoneli iz vseh
treh strank, moramo domnevati, da
smemo izreči prošnjo, da gospoda
dr. Brejc in dr. Žerjav prejkotprej od-
ideta v Beograd, ker bo drugače komaj
mogoče, da bi se moglo sklicati držav-
no veče. S tem bo tudi odpadel izgo-
vor centralne vlade, da ne more pre-
sklicati državnega veča, dokler se niso
uredile razmere v slovenski Jugoslaviji.

Vladislav Fabjančič:

Ko smo vstopili v zunanjo politiko.*

II.

Jugoslavlani so se lojalno držali do-
ločil rimskega pakta. Z naše strani so
prenehali vsi napadi na Italijane, del
Jugoslovanskega Odbora se je celo pre-
selil v Rim, osnovala se je jugoslovans-
ka legija na italijanski fronti. Ost ce-
lega jugoslovanskega boja se je nape-
nila proti Avstro - Ogrski.

Niso pa tako lojalno ravnali Italia-
ni. Sami sodelavci in podpisniki rim-
skega pakta so v svojih listih, na shodih
in v svojih izjavah neprestano kršili
duh in črko rimskega dogovora. Tako
so delali vsi listi brez izjeme. Celo
nejmumerjani »Secolo« je neprestano pi-
sal o Trstu, kakor da se samo po sebi
razume, da ima to mesto pripasti Itali-
ji; isto velja glede Gorice in zapadne Istre.
To je »Secolo« delal navzlic temu, da
se je v Rimu sklenilo opustiti do konca
vojne vsako tretiranje teritorialnih
vprašanj, in navzlic temu, da dr.
Trumbić nikdar ni priznal
Trsta Italiji. Se perfidneje se je
obnašal »Corriere« in v superlativu so
delovali »Idea Nazionale« in drugi.
Z ene strani so pisali o »amici jugosla-
vi«, prinašali dolgovetne navdušene
članke o skupnem boju proti Avstriji, a
z druge strani so z vso vmeno pisali tu-
di o teritorialnih vprašanjih, ne odne-
havši v bistvu v ničemer od prvotnih
italijanskih zahtev.

Posebno karakterističen v tej tak-
tiki je bil list »Il grido degli oppressi«,
ki je v italijanskem in francoskem je-
ziku izhajal v Milanu in v Parizu. Ta
list naj bi bil nekako skupno glasilo vseh
od Avstro - Ogrske gaženih narodov,
katerih protekcijo je prevzela Italija. Za
listom je stala med drugim organizacija
»Unione Socialista Irredenta« in — to
je le redkokd opazil — Sonnino
»Il grido degli oppressi« se je cedil slad-
kih besed na naslov Jugoslovancev, celo
nas Slovencev, in je mnogo pisaril v
našem bratstvu in vzajemnem boju.
Propagiral je najintimnejše prijateljstvo
in zvezo med Italijo in Jugoslavijo za
sedaj in za vse bodoče čase, razlagal je
z urav italijansko zgovornostjo skupne
italijansko-jugoslovanske interese. Isto-
časno, v istih straneh, pa je ta list pri-
našal poročila iz »zaslužnih italijan-
skih mest«, Gorice, Trsta, Pula, Reke,
Zadra, Splita. Pisal je o teh mestih kot o
bodočih sestavnih delih matere Italije.
Njegova perfidnost je šla celo tako da-
leč, da je z navdušenjem in s srčnim
veseljem konstatiral, da je to plod ita-
ljansko - jugoslovanskega bratstva, ako
se bodo ta mesta in njih ozadja prikljo-
pila Italiji. Cesto je prinesel celo karto
teritorialnih pridobitev, ki pripade tem
z Jugoslovani pobratimljenim Italia-
nom. Te karte so na mestih celo prese-
gale roparska določila londonskega
pakta. Na njih je figurirala vedno tudi
»citta italianissima« Reka.

Dočim so nas tako Italijani obdeli-
vali z medom in z mislino, dotlej so
Jugoslavlani, zvesto se drželi določil
rimskega pakta, iz višjih interesov mol-
čali in osredotočili svo akcijo proti Av-
striji.

Kaj je hotel Sonnino doseči s to tak-
tiko svojih organov in aparatov? Ho-
tel je ubiti dve muhi na en udarec: pr-
vič pred celim svetom objaviti, da so se
Italijani in Jugoslavlani sporazumeli;
drugič pa, da Jugoslavlani sami prizna-
vajo opravičenost italijanskih aspiracij.

V prvem delu članka se je vrnila
nefarna tiskovna pomota; stoji: »Italijanska
vlada rimskega pakta ni podpisala«, a mo-
ralo bi stati: »... ni podpisala, ker je ita-
ljanska vlada ta pakt na vse moč podpi-
rala, le podpisati ga ni hotela, da se ne bi
s tem razveljavil londonski pakt.

Kot dokaz v to služijo njihov molk, ako
Italijani govorijo in pišejo o Gorici, Tri-
stu, Puli, Reki itd., in njihova intimna
kooperacija ne samo z italijanskimi po-
litiki, temveč celo z italijanskim gene-
ralnim štabom. Krona tega intimnega
odnosa pa je bila v sprejemu vodje ju-
goslovanske emigracije od italijanskega
kralja.

Mrki in molčeči Sonnino se je za-
dovoljno nasmehnil.

Vodne ceste kraljestva SHS.

(Konec.)

Cela broderska cesta od
Beograda mimo Siska, Za-
greba in Ljubljane po Savi,
Ljubljani in po ladijski
železnici preko Razdrtega
in Herpelj bi bila 870 km
dolga; dolžina broderske
ceste od Beograda mimo
Siska, Karlovca, Broda ob
Kolpi po kanalizirani Savi
in Kolpi in z ladijsko že-
leznico bi znašala 825 km.

Sava je do Siska popolno-
ma primerna za prometno vele-
brodersko cesto. Toda njen
gorenji tek bi bil zaradi strmca in ve-
like brzine toka le pogojno poraben
za plovno velecesto.

Izravnan padec Save znaša med
Siskom in Zagrebom 0,5 do 0,9 odstot-
kov, od tu do izliva Ljubljance pri
Zalogu pa 1—2 odstotka. Temu odgo-
varja tudi povečanje povprečne brzine
toka v volumnu koritu do 2 m v se-
kundi. Poleg tega se je pri regulaciji
padec reke zaradi uvrstevanja in pre-
kopa serpentinske se viječe struge
tako povečal, da v odsekih, kakor n.
pr. med Krškim in Brežicami preseže
brzina mero 3 m na sekundo.

Na takih progah bi moral torej
vlačilni parnik s svojim priveskom in
z vno hitrostjo 54 km na uro (to je
1,5 m na sekundo) proti toku, ki ima
hitrost 1 m na sekundo, zmanjšati svoj
vlačilni privesek na polovico in bi imel
pri enakih vnožnih stroških bistveno
manjše breme in koristen tovor.

Toda tudi zaradi nezadostne vno-
ne globine pri nizki vodi ne zadostuje
Sava nad Zagrebom zahtevam vele-
brodarstva, ker mora znašati vno-
na globina v prodnati ali pešeni strugi
najmanj 2 m, v skalnem koritu pa
2,1 m, da morejo pod vsimi pogoji
ploviti ladje s potapljanjem 180 cm.

Poglobljenje rečnega
profila do te globine se doseže z
zoženjem reke, ki je bila regu-
lirana za srednjo vodo, s pomočjo
stavb za nizko vodo. Kjer pa bi se tudi
na ta način ne mogla doseči potrebna
globina, bi se moral dotični odsek reke
kanalizirati tako, da bi se na-
pravile potome jezov stopnje in poleg
teh stanišne zatvornice za ladje.

V soteski med Savo in Zidanim
mostom, kjer pri Belem slapu, Prusi-
niku, Renkovem slapu in pri Zidanem
mostu molé skale iz struge in ogro-
žajo plovbo, bi se dobila potrebna
globina z napravami jezov.
Te stopnje bi dajale tudi moč
za vlačenje.

V tem smislu bi se spravil v so-
glasje tudi načrt bivšega dežel-
nega odbora kranjskega in bivše av-
strijske uprave državnih železnic v
svrhu naprave vodnomo-
čnih stopenj z načrtom kan-
alizacijskih stopenj za
plovbo, kakor tudi za proizva-
janje elektrike.

Pri zaježenju bi bilo potreba upo-
šteti poljedelske koristi, da
bi se s prevelikim dvigom ali poni-
žanjem talne vode ne škodovalo uspeš-
nemu razvitku poljskih kultur. Vele-
plovba po Ljubljanci je že v sedanjih
razmerah mogoča, ker ima reka majh-
nen padec in velike globine in bi ne
potrebovala nikakih posebnih naprav
za plovbo. Le pri Studencu bi bilo
treba zaradi naravne stopnje zidati la-
teralni prekop s stanišnimi zatvor-
nicami.

Kar se tiče ladijskega vla-
ka po vodni cesti Donava - Ja-
dransko morje, bi na dolenji Savi, kjer
je še zadostna vno-za globina, vozil
parniki na vijak. Pri manjšem padcu,
pod 0,3 odstot, bi opravljali vlačilno
službo kolesni parniki in v odsekih s
padcem nad 0,3 odstot, bi se uporab-
ljala verižna plovba s pomočjo veriž-
nih parnikov. S porabo vodne moči

pridobljene ob zaježenih stopnjah, za
električen ladijski vlak, bi se vpraša-
nje verižne ladijske vlačilne vožnje
srečno rešilo.

Sava tvori geografično
in narodnogospodarsko vez
med glavnimi središči po-
sameznih plemen, ki so v
kraljestvu Srbov, Hrvatov
in Slovencev ter bi bila po urav-
navi za plovbo vrata v Orient
in na zahod.

Trboveljski premogovniški stopijo
po tem v neposredno zvezo z dole-
njimi deželami. Jugoslavija bo
postala premo-aga bogata drža-
va, ki ne bo zadostila samo svojim
potrebam, ampak bo premore tudi iz-
važati na dan 400 vagonov premoga;
to je na leto 1.440.000 ton premoga.
Po dozdavi začeti povečav trbovelj-
skih, posebno pa rajhenburških pre-
mogovnikov, se bo dvignila produkcija
na 6.000.000 ton premoga na leto. Za-
četkom bi šel plovni promet seveda
samo v eni smeri, kmalu pa bi se pri-
čelo prevažanje v nasprotno smer, ker
bi nastalo na obrežju vodne
ceste zaradi cenega premoga mno-
go industrijskih podjetij,
posebno takih za uporabo poljedelskih
produktov. V protismeri bi prevažalo
brodarstvo proizvode rodo-
vitnih vinskih in žitnih po-
krajina: Banata, Bačko in Slavonje,
potem surovine iz Bosne in Srbije,
kakor baker, železno rudo, antimon
in kmalu bi se v obeh smereh razvil
živahen promet. K blagovnemu prome-
tu je pominitelj še sledeče važne pre-
mete: obdelani in žgani kamni, izde-
lano železo, les, apno, cement, gnojila,
moka, olja, sol in lončarsko blago.

Kar se tiče razmerja med
železnicami in vodnimi ce-
stami, ne pridejo prve zaradi njihove-
vega primeroma majhnega učinka, a
visokih vnožnih stroškov za blago v
masah, ki more utrpeli le majhne
transportne stroške, v poštev. Sedaj
že preobložene železnice bi se morale
razbremeniti od tega blaga v masah
že zato, da bi se njih renta potom pro-
meta z večjo množino visoko tarifira-
nega blaga mogla dvigniti.

Ker leže največji, najizdatnejši
premogovniki kraljestva v trbovelj-
skem premogovnem okrožju, torej sko-
ro na robu države, mora želez, sama
za nerentiraj, se vnožno prepeljavati
premog v velike daljave. Tako je to-
rež naprava sposobnih vod-
nih cest potrebna v korist
železnic in so v pokrajinah, kjer
se nahaja premog in surovine v mno-
žini, ki samo čaka-jo uporabe za indu-
strijo, zelo nujne.

Statistika brodarstva po veletokih,
kjer so ob zelo izrabljenih cestah na
obeh bregovih položene železnice, da-
lje onih vodnih cest, ki gredo vzpo-
redno z železnico, ali pa jo križajo,
dokazuje, da po zidavi železnice vod-
nocestni promet zaradi konkurence
železnic, ali narobe, ni oslabil. Na
podlagi podatkov iz Francoskega,
Nemčije in Zedinjenih držav je mo-
žno statistično dokazati,
da obe prometni množini
enakomerno naraščata, da
se vodne ceste in železni-
ce, če se tudi nahajajo v konkuren-
čnih rokah, ne izpodrivajo, am-
pak se izpopolnjujejo in
med njimi nastane narav-
na delitev dela.

Za prometno politiko je pomemb-
no, da imajo vodne ceste važno
vlogo kot regulatorji želez-
niških tarifov. Posebno, če je
železnica in vodna cesta last države,
je mogoče gospodarsko medsebojno
razmerje obeh prometnih cest urav-
nati tako, da se obe trajno razvita.

Tudi za zvezo Donave z
Egejskim, oziroma Sredo-
zemskim morjem je narejen na-
črt. Ta bi se dal koristneje in z mno-
go manjšimi stavbnimi stroški izpe-
ljati potom ladijske železnice.

Približno 610 km dolga vodna ce-
sta za ladje z nosilno zmoglostjo 700
ton, bi se ocepila od Donave pri
Dubrovici pod Smederevom in bi
šla po Moravi in Vardaru v

Solun. Razvodje med Moravo in Vardarijem bi prevozila dvotirna ladijska železnica.

Dolenja Morava bi se morala regulirati, gorenja pa do razvodja kanalizirati. Na nasprotni strani razvodja bi se priključili tudi kanalirani Vardar, od katerega spodnjega teka bi se odcepil lateralni kanal, vodeč neposredno v Solunski zaliv.

Ladijska železnica, ki bi prekoračila razvodje, mora zapeljati tako globoko pod najvišji zaježeni del Morave in Vardarja, da morejo ladje v transportni voz ali iz njega prosto plavati. Tako obrat ladijske železnice, kakor tudi kanalski obrat je namišljen z električnim vlakom. V kolikor bi se potrebnega energija ne mogla dobiti od vodnih moči v kanalu, bi jo mogli dati od izliva Morave le 115 km oddaljeni katarakti Donave v obilni meri. S to vodno cesto je mišljeno ne posredno nadaljevanje skozi Egejsko morje in po Evfratu do Perzijskega zaliva in Indije.

Razven preie navedenih prometno tehničnih zahtev, ki bi odgovarjale rekam kot vodnim cestam za velebrodarstvo skozi Srednjo in Jugovzhodno Evropo, da bi vezale te pokrajine, se morajo pri predstojajočih mirovnih pogajanjih staviti tudi predlogi administrativne narave.

Pred vsem je to potreba pravice za prosto plovo po vseh rekah za vse sosedje. To pa zahteva novo pravno ureditev rečno - policijskih predpisov za brodarstvo, od točke plovnosti veljeka do njegovega izliva, in istočasno ustanovitev nadzorne oblasti za zidavo, obrat in upravo vodnih cest, da bi tehnične in pravne podlage brodarstva bile vedno v korist prometa in splošno blaginjo.

Inž. Karel Pick, Ljubljana.

Na naslov ljubljanskih Nemcev.

Na Koroškem ne prestanje s krivicami proti Slovincem. Dasi v Celovcu itak nikdo ne sme niti sloven. kihniti, govori se, da pripravljajo nove udarce. K vladi v Celovcu hodijo nemške ženske in zahtevajo izgon Slovencev. V anonimnih pismih grozijo Slovincem in razni listi hujkajo bolj kot kdaj. Cela stvar napravlja vtis, da je od vlade v Celovcu naročena, da se kakor pri vojaških upadih potem lahko izgovarja s tem, da ljudstvo to hoče. Med Nemce širijo menda tudi nalašč lažnjive vesti o krivicah, ki se godijo ljubljanskim Nemcem. Posebne vrste nemških hujskav in hujskajočih članov pripoveduje po vsem Koroškem, da ljubljanski Nemci na Kranjskem niso življenja varni, da se ne smejo nikamor pokazati, da jih Slovenci povsod napadajo, pretepaajo, oropajo, da udarajo v stanovanja itd. Samo nekaj se dosedaj menda — pravim menda — se ni čulo namreč vesti, da bi Nemce v Ljubljani javno v Zvezdi na raznju pekli. Tudi to hujskanje je naročeno in se godi z očitnim namenom, da opravičuje slično postopanje proti Slovincem. Vse to vemo, vemo pa tudi, da mora biti Nemcem v Ljubljani in na Kranjskem, katerih je precejšnje število in sicer tudi takih, ki že davno nimajo več pravice uživati našo gostoljubnost, to tem bolj znano, ker imajo z nemškimi politiki v Celovcu in v Gradcu neprestano zveze in ker se v Ljubljani najde vsak hip kak koroški Nemec. Ali ljubljanskim Nemcem se ni prišlo na um, da je prej imenovana komedija koroških Nemcev za nje jako nevarna? Ne domišljujemo si, da bi gola resnica in praviloljubje primoralo ljubljanske Nemce, da enkrat za vselej povedo celemu nemškemu in ostalemu svetu resnico: da mirno in nemoteno hodijo po Kranjskem, posebno tudi po Ljubljani, da jih na cesti in v vseh lokalnih puščam popolnoma na miru, da jim glede njihove oprave in njihovega premoženja ne preti nobena nevarnost, da lahko povsod in vedno govorijo nemško tudi v Ljubljani, da se jim ravno tako postreže v vseh kavarnah, gostilnah in trgovinah tudi na temsko katehevo, da so Slovenci napram njim celo prav uljudni, da dobijo v gostilnah celo še prejšnje ostale nem. jedilne liste, skratka, da se počutijo osebno prav dobro, tako, da je mnogo od nemških uradnikov zaprosilo zopet za službo v kraljevini SHS. Ne zahtevamo, da bi ljubljanski in kranjski Nemci to javno priznali z ozirom na koroške Slovence in njihovo trpljenje. Čudimo se pa, da tega naši Nemci ne storijo iz oziira na same sebe kot trezno misleči ljudje. Ali se naši Nemci še nikdar niso vprašali, kaj bo potem, če se pri nas enkrat dvigne ljudski srd radi vednega hujskanja proti Slovincem na Koroškem in divja jca radi večnega in nezaluzenega obrekovanja, katerega smejo razširjati koroški Nemci nemoteno, da celo pod zaščito nemških veljakov na Koroškem, kakor se jim zljubi. Reči moramo, da so naši begunci iz vseh koroških kraljev, kateri so vse poskusili, da oridajo zopet domov in bili zopet sramotno izgnani, dosedaj bili jako mirni in moški; vzdružili so se vseh javnih nastopov in potrpežljivo čakajo spremembe teh obupnih razmer! Toda kaj potem, če mine njim in nam potrpežljivost, če bi naše ljudstvo vprašali zakaj ne vračajo mlo za drago in zakaj dopuščajo, da se kranjske Slovence na tak podoben način obrekujejo? Ali se potem ljubljanski Nemci in Nemci na Kranjskem ne bodo kesali, zakaj niso sami prid pravčas-

no izkazali čast resnici? Ali se ne bodo kesali, da so sicer uživali našo gostoljubnost, ob enem pa koketirali s tistimi, ki nas blatio in obrekujejo? In pa, ali ne bo ta kes prepozno?

Vseučiliško vprašanje.

Zadnji čas smo se zopet začeli zanimati za slovensko vseučiliško vprašanje, ki je že nekaj let počivalo. Posamezni listi, ki so svoje dni molčali o usodi našega vseučiliškega zaklada, so izkopali stvar. Se bolj kot v listih se pa razmotriva vprašanje po gostilnah in kavarnah, kjer se podajajo zagovorniki in protivniki slovenskega vseučilišča. Tisti, kateri so za takojšnjo ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani, menijo, da jim ni treba podpreti svojih zahtev z nobenimi razlogi, češ da smo dovolj temeljito pretresli to vprašanje, ko smo se potegovali v rajni Avstriji za svoje vseučilišče. Meni se pa zdi, da bi bilo vendarle ne le umestno, ampak tudi potrebno, da pogledamo, če se ni izpremenila z našim političnim položajem tudi veljavnost omenjenih razlogov. V Avstriji je bilo slovensko vseučilišče za nas življenskega pomena. Brez njega bi ne mogli na globoko dihati in ne razmahniti kril svojega duha, pač pa bi nam nemške univerze zastupljale kri in nam jo vodenile, dokler ne bi končno poginili v nemški vodi. Razen tega ni hotela avstrijska vlada in tudi ni mogla s svojega stališča slišati o veljavnosti izpitol, ki bi jih napravili naši dijaki na zagrebškem vseučilišču. Tako je bil boj za slovensko vseučilišče boj za obstoj našega naroda in le čudim se, da smo ga vodili z velikim pomanjkanjem vneme in vztrajnosti.

Kako pa stoji stvar danes? Slovenci ne nastopamo v svoji novi državi kot narod, ampak kot del troimenskega naroda. Srbov, Hrvatov in Slovencev ter imamo že dve vseučilišči: v Zagrebu in Beogradu. Nevarnost germanizacije je izginila za vse čase, dokler bo obstojala Jugoslavija, in to bo — upajmo! — nekaj časa. Opasnost potuje in tuje duha je izginila, z njo vred pa vsi razlogi, ki so govorili s tega vidika za slovensko vseučilišče. Zato pa izkušajo posamezni dokazati potrebo takojšnje ustanovitve slovenskega vseučilišča s trenutno zadrego, v katero je prišlo nekaj naših dijakov višjih tečajev in nekaterih strok, ker jim je nemški šovinizem za kratek čas — o tem sem prepirčan — zaprl vrata graške in dunajske univerze. Ta razlog bi veljal, ako bi ne imeli vseučilišč v Zagrebu in Beogradu in bi bila ustanovitev vseučilišča tako lahka kot otvoritev kake zasilne ljudske šole na kmetih v zadnji sobi kakega vaškega močeta. Toda tisti, ki mislijo, da je mogoče čez noč otvoriti pošteno vseučilišče in ga vzdrževati s par sto tisoč kron, se enako motijo kot oni, ki menijo, da bodo lahko znanstveno predavali s pomočjo par knjig. Zaslihih tečajev kot nadomestek vseučilišča niti ne maram omenjati, tako slabo sodim o njih. Mi nimamo za zdaj niti za vseučilišče krvavo potrebno, le približno primerno opremljene knjižnice, niti kakih znanstvenih zbirk za institute, ki so pljuča vseučilišča, niti dovolj sposobnih moči, da bi otvorili vsaj delno vseučilišče. Bogoslovja ne smatram kot predmet univerze, kar se pa tiče drugih fakultet, stoji stvar takole: pravnikov imamo za vseučilišče pripravljanih samo par, medicincev in tehnikov pa nič, kolikor je meni znano. Kajti za vseučiliško stolico nikakor ne zadostuje, da je kdo dober zdravnik ali tehnik, treba je nekaj več in ta več obstoja predvsem v trdni volji in moči, trdo in neomorno znanstveno delovati. Na modroslovnem oddelku bi bila slavistika sijajno zastopana, germanistiko bi nam lahko rešil Murko, o katerem pa dvomim, da bi hotel zamenjati Lipsko z Ljubljano. Vseh drugih predmetov pa menda ne moreta zastopati Zarnik in Ozvald. Kajti med vpisovanj vredne kandidate za vseučiliško stolico ne morem šteti onih, katere zmerjajo naši listi na podlagi malih del z veleučenci in veleumi. Za klasično jezikoslovje n. pr. ne vem niti enega primerne kandidata. Mož, ki bi bil sposoben in o katerega znanstveni kvaliteti ne dvomim, je tako šibkega zdravlja, da bi najbrže pouka ne mogel vršiti. Zato se mi zdi smešno zabavljanje čez znanstvenost zagrebškega in belgradskega vseučilišča s strani onih, ki se doslej niso brigali za srbsko ali hrvaško znanstvo, ampak so iskali vir svoje modrosti vedno le pri Nemcih. Več kot gotovo je namreč, da bi zaostajalo slovensko vseučilišče v splošnem — ne v vseh strokah — vsaj nekaj desetletij za zagrebškim in belgradskim. Ravno tako je zame nad vsak dvom vzvišeno, da slaba šola več škodi kot koristi. Vrh tega je vprašanje, da-li bi prenela mlada, še-le porojena Jugoslavija v gnetnem oziru tri, vsaj srednje dobra vseučilišča. Zato mislim, da bi bilo veliko boljše, da osredotočimo za enkrat svojo pozornost na vseučilišči, ki ju že imamo, da stremimo za tem, da ju vzdignemo znanstveno čim višje, da jim damo, kar imamo sposobnih moči, da pripravljamo s koncentracijo in polnopravni svojih knjižnih zaloz in s podpiranjem mladih znanstvenikov tla slovenskemu vseučilišču, če bi se ne pokazala njegova potreba, da nas ne vsled prenaplnelega koraka boleta glava. Zdal pa vsled predrugačenih političnih razmer še ne uvidevam potrebe slovenskega vseučilišča in tudi še ne časa zanj, ker z ustanovitvijo vseučiliške komisije menda še niso dozorele naše priprave. Primera med slovenskim vseučiliščem, kakršnega hočemo zdaj nekateri pri nas, in med nemškimi vseučilišči z 1—2 milijonskim ozadjem pa še-

pa, kar se ta nemška vseučilišča stvara, dobro opremljena in založena, medtem ko nimamo ni še ničesar ali pa le malo. Pa tudi morebitno pomanjkanje duševnih delavcev ne govori za takojšnjo ustanovitev slovenskega vseučilišča, ker nam teh z nekaterimi izjemami ne manjka, zanj govorijo trenutno le gotove vrste separatizem in avtonomistične težnje.

Rodimo čisti!

Neprijetno je, če človek tik ob svojem idealu opazi pojave, ki bi lahko zročili ta ideal ali mu celo vzeli vrednost. Par takih slučajev opažamo v teh dneh. Vsekakor je za Jugoslovane ideal tesnejša zveza z zapadno demokracijo, posebe s francoskim narodom; te zveze pomenijo močan ugoden prevrat v vsem našem življenju. Zato z veseljem pozdravljamo nove francosko-jugoslovanske organizacije, ki služijo omenju cilju. Pri tem pa moramo naglašati, da ta nova organizacija ne sme izgubiti stikov z vsem ostalim našim življenjem ali na vanje zanesti celo disharmonije. Kolikor vemo, je zbudil način, kako se je snovala francoska organizacija, odpor v širših slojih naroda, četudi mogoče iz nerazumevanja. Pri tem pa ne maramo trditi, da bi mnogi člani organizacije ne bili obenem povsem primerni za plodovito delo na polju francosko-jugoslovanskih zvez. Se eno reč moramo naglasiti: poročila o prvem zborovanju francoskega društva govore o stikih slovenskega naroda s Francozi. Oni, ki so tako govorili ali pisali, sigurno niso imeli zlega namena; toda da bi dandanes Slovenci kot poseben narod hoteli stopati v zvezo s Francozi, to nasprotuje našemu jugoslovanskemu edinstvu in pojmu naše države, Jugoslavije.

Misel o vseučilišču v Ljubljani je lep ideal, dasi so se nazorji o potrebi ali nepotrebi tako visoke šole v Ljubljani med Slovenci samimi vedno močno krizali. Vsekakor je sedaj v Jugoslaviji vprašanje dobilo drugo lice. Pri tem pa iznova naglašamo: Misli o vseučilišču v Ljubljani nam ne smejo senčiti postranski činitelji. Vseučiliško akcijo je začela »vseučiliška komisija«, v kateri se nahajajo tudi nasprotniki Jugoslovanstva v časih pred vojno. Bojimo se, da bi v ostalih delih Jugoslavije mogli videti znake separatizma, če so vseučiliški akciji očete s protijugoslovan. prošlostjo. Posebno važnost polagajo na sedanjost rešitev vseučiliške vprašanja v Ljubljani krogi, ki v isti sapi s posebno vneto naglasijo potrebo pokrajinskih zborov, dasi vedo, kaj ti hrvaški pokrajinski zbor, t. j. hrvaški sabor po vsej priliki za državo pomeni, če bi mu dali prednost pred Državnim Večem. Notranja sorodnost med temi slovenskimi krogi in hrvaškimi listi postaja vedno večja in sarajevski »Jugoslavenski list« poroča, da se SLS. spoji s hrvaškimi »frankovci« — kar je pa seveda izključeno. Zopet poudarjamo, da je ideal vseučilišča v Ljubljani le škodljivo, če bi se moglo zdeti, da služi postranskim političnim interesom, nasprotnim našemu edinstvu. Ne smemo pozabiti, kar govorje onostran Kolpe: »Slovenci, vi ste samo v besedah centralisti, v dejanjih ste popolni separatisti. Niste tako iskreni kakor mi (se. Lorković, Obzor itd.) in vse poveste, kar mislite.« Takega videza se moramo ogibati v teh težkih časih, ko neoprijatelji naravnost prežijo, ki bi med Jugoslovani zasledili kaj razpoklin, diferenc, separatističnih stremenj. Čisti in popolni Jugoslovani naj rešujejo naša najvažnejša vprašanja, da nam ideali ne dobe madežev.

Državni uslužbenci.

Deputacija drž. uslužbencev je 13. t. m. izročila v roke g. dež. predsednika in g. podpredsednika na ustanovnem obnem zboru sklenjeno in soglasno sprejeto resolucijo z naslednjim utemeljevanjem:

Deželni vladi za Slovenijo v Ljubljani, Dne 26. prosinca 1919 v »Mestnem domu« v Ljubljani na ustanovnem obnem zboru »Društva uslužbencev kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev za slovensko ozemlje« zbrani slovenski državni uslužbenci vseh strok in činov, so sklenili resolucijo, ki si jo usojajo predlagati vladi v razmotrivanje in uvaževanje.

Državni nastavljenici se zavedajo v polni meri dolžnosti napram mladi državi.

Pripravljeni so posvetiti njencemu procvitu vse sile in sodelovali pri njenem ustroju kot svobodni in srečni državljani z vsem razpoložljivimi močmi.

Svoboda in sreča pa bi ne bili popolni, ako se državnemu uslužbenstvu ne ustvari eksistenca možnost. Zato opozarjajo državni uslužbenci vlado, da so njih delovne moči vsled obupnega gnetnega položaja, ki ga je ustvarila dolgoletna vojna in z njo združena draginja vseh življenskih potrebščin, nič manj pa tudi teror bivše avstrijske vlade — pri koncu. Državo smatra za neoprebno, predlagati vladi obširen statistični material o sedanjih nevdružljivih draginskih razmerah. Omejuje se sicer le na nekaj individualnih slučajev mesečnih obračunov med prejemki in izdatki ter trznih cen, toda že iz teh primerov posname vlada z lahkoto, da stoji državno uslužbenstvo neposredno pred katastrofo.

Vlada sama se bo imela priliko uveriti, da so postavke izdatkov z ozirom na tržne cene, ki se pač v nobeni

potrebnosti ne skladajo z normiranimi najvišjimi cenami — daleko pre nizke.

Istotako bo vlada morala uvideti, da je državno uslužbenstvo, posebno ono iz nižjih razredov, iz vrst poduradnikov, slug in delavcev s sedanjimi prejemki v polnem pomenu besede obsojeno na stradanje.

Gibanja med državnim uslužbenstvom, ki meri v prvi vrsti na ureditev gnetnega vprašanja, ni mogoče več zaležiti, ker je sila na vrhuncu.

Zato kličemo ob dvanaesti uri vsem merodajnim činiteljem: Suprema lex salus rei publicae esto, caveant consules...

V Ljubljani, dne 13. svečana 1919.

Za odbor »Društva uslužbencev kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev za slovensko ozemlje«:

Makso Lilič, l. r., t. č., predsednik. — Joža Bekš l. r., t. č. i. tajnik.

Resolucija se glasi:

Resolucija.

1.) Draginski doklada naj se z vzvratnostjo od 1. listopada 1919 zviša za vse aktivne in vpokojene drž. uslužbence za 50 %. 2.) Enkratni nabavni nabavni prispevek naj se nakáže za 1. listopada 1918. l. svečan in 1. veliki traven 1919 in sicer a) oženim uslužbencem v znesku 1500 K, b) neoženim uslužbencem v znesku 1000 K in za vsakega nepreskrbljenega otroka po 300 K. Za 1. listopada 1918 izplačljivi nabavni prispevek naj se po odbitku že izplačanega zneska takoj izplača. 3.) Do dokončane ureditve plač in pokojnin je draginski doklado pri odmeri pokojnin ravno tako vpoštevati kot stalno plačo. 4.) Vojna leta (9 semestrov) naj se vsejštejo pri pomaknitvi v višji plačilni razred, višjo plačilno stopnjo in v pokojnino. Uslužbencem pa, ki so po službeni pragmatiki že dosegli najvišji plačilni razred, je izjemoma nakazati prejemke druge plačilne stopnje prihodnjega činovnega razreda. 5.) Plače, pokojnine in oskrbine vseh državnih uslužbencev je urediti tako, kakor zahtevajo sedanje življenske razmere. 6.) Državni uslužbenci naj se razdolge. 7.) Vse državne uslužbenke in njih družine je obvezno zavarovati proti boleznim in nezgodam. 8.) Dijete, plačila za nadure in nočne službe je treba primerno zvišati; dovoliti je odškodnino za prekurne službene psole v vseh resortih. 9. Preuredba službene pragmatike je v prilog vsem državnim uslužbencem nujno potrebna. 10. Pri vsakokratni oddaji službenih mest je pritegniti k nameščanju po dva zaupnika dotične stroke, ki imeta posvetovalno in glasovalno pravico. Zaupnike imenuje skupna uradniška organizacija. 11. Referate posameznih strok je oddajati le takim uslužbencem, ki so bili v dotični stroki dalje časa praktično zaposleni ter so v stroki temeljito izveščani. Tudi akademiki smejo referir. le v onih primerih, ako so v referat obsežajoči službeni stroki vsled dalje časa trajajoče zaposlenosti svoji stroki popolnoma kos. 12. Mesta državnih uslužbencev je na novo sistemizirati v razmerju dejanske potrebe in obseznosti prometa. 13. Vsa izpraznjena, oziroma nanovo sistemizirana službena mesta se imajo oddajati z razpisom. 14. Osnuje naj se zbornica vseh državnih uslužbencev. 15. Proti nameri, da je vlada v posameznih slučajih pripravljena, one nemške uslužbenke, ki jih je v smislu naredbe odpustila, ali jih še bo, zopet nastavit, zavzamejo slovenski državni uslužbenci načeloma odklonilno stališče. 16. Disciplinarne preiskave, vsled katerih so bili med vojno prikrasani v gnetnem oziru posamezni državni uslužbenci, ali pripadniki njih rodbin, naj se nemudoma revidirajo, oziroma postopanje obnovi. 17. Vsakomur, ki je bil pred završetkom polne službene dobe vpokojen in med vojno reaktiviran, je naknadno vračunati v pokojnino celo med vojno odsluženo dobo z vojnimi leti.

(Včeraj smo prinesli odgovor obeh funkcionarjev deželne vlade.)

Polemika?

»Glede vprašanja, ali se naj skliče deželni zbor, smo imeli s »Slovenskim Narodom« polemiko,« tako pravi »Slovenec«. »Slovenski Narod« od svoje strani ne ve nič za polemiko, on ve samo za diskusijo. Polemik ne želi. V vprašanju narodnega predstavnitva v deželnih in zemaljskih začasnih upravah sta listi in JDS svoje stališče dovolj jasno označila. Stranka zahteva na vseh pristojnih mestih sklicanje Državnega Veča in začasnega deželnega sveta, poslednjega brez legislativne moči. Diskusija o tem vprašanju je za enkrat končana s konstatacijo, da so vse tri stranke za sklicanje sveta. Iz ustave, vsled nepravilnosti predčasno objavljene, vidimo, da tudi ona ne pozna zborov, t. j. legislativnih korporacij poleg centralnega parlamenta. Diskusija — za nas vsaj, se je vrтела ne okrog nujnosti sklicanja narodnega predstavnitva kot organa za kontrolo, pomoč in podporo deželni vladi, marveč okrog vprašanja ztoraj ali sveta. Za JDS ni bilo nikdar vprašanje sklicati ali ne sklicati, marveč samo vprašanje, kaj se naj skliče, korporacija z značjem zbora ali sabora, ali prehodna posvetovalna korporacija, ki bi se sama razvila in razdelila v poznejše okrožne ali županijske zore. Diskusija o tem velja jednako o Sloveniji, kakor o Hrvatski itd. Napisali smo tudi, da smo proti deželnim zborom z zakonodajnimi pravicami, da nazivljemo stremiljenje za njimi za separatizem in

da smo prepričani, da znači takšen separatizem resno nevarnost za narodno edinstvo in za konsolidiranje naše mlade države. Napisali smo, da je to jasno in debata o tem nepotrebnost, ako navdaja vse stranke želja, da se država udrži in ako ne obstoje nikakšne skrite težnje za lokalno politično premočjo. Današnji »Slovenec« uvodnik se pritožuje nad tem »ako«. Mi gotovo spoštujemo prepričanje. Tudi ne vidimo prav nobenega razloga, da se čuti zadeta V. L. S. Se manj ima s tem posla vprašanje koalcije. Za enkrat smo vse stranke istega mnenja. Ako se bomo kdaj zopet razšli vsled vprašanja centralizma ali deželne avtonomije, bo poprej potrebno, da ena ali druga stranka tako deželno avtonomijo zahteva. To se na Slovenskem doslej še ni zgodilo. V ravnokar končani debati »Slovenec« tudi ni pojasnil, kaj razume pod svojo terminologijo ali zahteva zbor ali svet. Vsled tega je čisto nepotrebnost in neupravičeno, da se v naš »ako« interpretira pomen, ki ga v njem ni. Seveda bi bilo poželjno, da se VLS. v doglednem času izjavi, ali je za deželno avtonomijo, kakor Starčevićanci in takozvana »napredna demokratska stranka« ter »Obzorova« skupina, ali ne. Toda to je končno njegova stvar. Toliko nam mora pa tudi VLS. priznati, da imamo pravico izraziti svoje prepričanje, da ne navdaja vseh separatističnih strank želja, da se država udrži. Mislimo tu pred vsem na one stranke, ki vidijo v jednotni državi nevarnost za plemen in hočejo široko politično deželno avtonomijo, nazivljajo našo kraljevstvo še vedno samo »državo« in koketirajo celo z Bolgari, češ »da ne bomo sami proti Srbom«. Prav radi priznavamo, da je VLS. v tem pogledu bila doslej lojalna in se vsled tega čudimo, ako omiksmoaddeni vsled tega čudimo, kako nam more njeno glavno glosilo očitati strupene pline in metodo obrekovanja, ali pa kako more naše pomisleke občutiti naperjene proti sebi. Politika se pač ne dela samo z oficijelnimi izjavami. Med hribovskim shodom in oficijelnim strankinim komuniquejem je še cela vrsta možnosti za izjave, ki stvorijo o katerikoli stranki mnenje. Za gori imenovani dve hrvaški stranki ni danes nobenega dvoma več, da vkljub poštemu prepričanju posameznikov, n. pr. spoštovanega g. dr. Pavelića, postopajo tako, da tvorijo njihovo delo resno nevarnost za edinstvo in utrjenje mlade države. Isto velja za stranko dr. Lorkovića. Za VLS. to danes ne velja, ali bo kdaj veljalo ali ne, je odvisno od nje in ne od nas. Tega pa, proti čemur piše današnji »Slovenec« uvodnik, nismo pisali, tudi če bi identifikirali VLS. z gori imenovanimi hrvaškimi strankami, česar ne delamo. Občutljivost VLS. nam je torej neumljiva. To nam že mora dovoliti, da govorimo odkrito in da smemo izraziti svoje pomisleke o kateremkoli spornem vprašanju, in da nam je naše prepričanje ravno tako sveto, kakor VLS. njeno. Podčrtani »ako« torej ni ne-lojalna in ni nikomur treba biti zadet, ako misli, da za to nima razloga. Nikdo ni dolž VLS. da nasprotuje trdni zgradbi države. VLS. tudi ni nikdar oficijalno izjavila, da je separatistična. Najbrže bomo v diskusiji o teh vprašanjih vsaj sličnega mnenja. Da pa je separatizem državni škodljiv in da bi deželni zbori, ne sveti, z zakonodajno pravico separatizem gojili, to ostane naša trditve in prepričanje.

Novinski pregled.

Pod naslovom »Državotvorna stranka« piše zagrebški »Rilec SHS« od 14. februarja o ustanovitvi nove Jugoslovanske demokratske stranke, ki se ima te dni udeležiti v Sarajevu. Naša nova stranka ima ambicijo, da hoče biti in te res ustavotvorna stranka. Naše razmere proti državi je drugačno, kakor je bilo razmerje starih strank. Mi hočemo močno državo SHS, ona nam je prvo, vse drugo nam je postransko. Naše druge stranke so spretele v veliki vočini to državo kot potrebno deistvo oziroma kot potrebno zlo. Zato ne delajo zanto, kakor bi morale, ampak se zavarujejo pred oblastmi te države. Vse drugo, kar nas v praktičnem političnem delu loči od teh strank ima v glavnem svoj izvor v tej razliki našega razmerja do države. Glavno delo novoustanovljene JDS se bo začelo na ustavotvorni skupščini, vendar pa mora stranka kot državna stranka delati tako že danes, ker je to nujno potrebno. Da se konstituenta sploh omočijo. Zagrebški »Hrvat« od 14. t. m. v svojem uvodniku ostro napada šefa jugoslovanskega dopisnega urada v Beogradu, ki je zakrivil, da se je objavila začasna ustava predčasno in morda ne v pravilni obliki. »Hrvat« piše med drugim: Kakor izvemo, je dospela ustava kraljevine SHS, ki jo je objavila »Narodna Politika« kot prva v javnost per neofae. Gotovo je, da je zakrivila to neoprednost indiskrecija šefa jugoslovanskega dopisnega urada dr. Janko Simraka. Taka smola se pripeti šefom dopisnih uradov, ako so poleg tega še tani korespondenti svojih listov. Ko bi v naši državi vladal pravi red, bi morali poklicati dr. Simraka na odgovor, ker ima njegova indiskrecija lahko zelo neilube in usodopolne posledice. »Rilec SHS«, zagrebški, od 12. februarja zahteva organizovanje naroda na nacionalni, ne na plemenski podlagi, da se ognemo razslu Državnega vileča. Če pridejo v Državno vilečo vse dosedanje stranke in stranci, bo delo silno otežkočeno in vsaka velkopotezna politika bo nemogoča, ko bi se parlamentarni položaj menjal od minute do minute in vse delo bi obstajalo iz samih splet in intrig. Še slabša bi bila zveza tvorba večjih strank na plemenski podlagi. Zadnji slučaj sicer ni verjeten, ampak treba je, da smo oprezn.

»Hrvat« (zagrebški) naševa pod naslovom »Kud brodimoz« nebroj točk, s katerimi Hrvati niso zadovoljni: neurejena valuta, slab železniški promet, po-

manjkanje soli, tobaka, petroleja, širjenje boljševizma, dalje se pritožuje, da sede na vodilnih mestih možje starega režima, da je ban »samo belgajski eksponent«, da se ne sprejema v skupno vojsko dovolj srbskih častnikov itd. Med vrstami se čita, da je vsemu temu kriv belgajski centralistični režim, mesto da bi pogledal malo bližje — okrog sebe.

»Agramer Tagblatt« od 13. februarja piše o ureditvi valute med drugim: »Prehod od kronske valute na drugo se ne bo dal izpeljati brez stresa in na gospodarskem polju, ker bo treba poplavo v bankovni na vsak način omejiti. Denarja bo vsled tega manj kakor danes. Kapital se bo držal rezervirano in napetost ne bo izostala. Tega ne bo mogoče preprečiti.«

»Novo Vrijeme«, zagrebško, od 12. februarja piše na vnovnem mestu, o izjavi predsednika zagrebške trgovske zbornice g. Heinze, ki se glasi: »Posmatrajči tok naših javnih prilik, držim, da pogadati misli večja trgovačka komora, ako istaknem, da nas bolno dirja neobčutljivo razgradnje autonomije Hrvatske na področju trgovine, obrta i industrije, a ne manj i prehrane, ter smo uverjeni, da če brezuvjetno nepovoljno delovati na položaj i nužni razvoj javnogospodarskih prilik zemlje uopće, a nanose našeg Zagreba.« Vsekako zanimiva izjava, s katero se »napredno« in separatistično »Novo Vrijeme« popolnoma strinja. Zdi se, da se radi otreli centralne vlade in obdržali svoje centre.

»Novosti« od 13. t. m. o »Srpski Zori« oziroma o gospodu Korkorilu, velikosrbskemu (ne jediniškim) kemu agitatorju v Bosni:

Pre neki dan dobili smo iz Sarajeva jedan povetliki svežanj »Srpske Zore«. Tada smo tek imali prilike razgledati i oceniti pisanje i držanje ovoga lista, koji sebe zove »nezavisnim listom srpske demokracije«, a izlazi pod glavnim uredništvom g. Gjorjia Korkorila.

Pre svega je nesimpatično videti da je glavni urednik »nezavisnog lista srpske demokracije« čovek, koji je prekratkog vremena bio urednik službenog lista sarajevske vlade. A još je manje simpatično, da se jedan srpski list s takvim glavnim urednikom pravi sad advokatom dosad neoslobođenog Srpsstva i napada sve Hrvate iz reda, postavljajući izmedju njih jedan neprohodan veštački jaz kao što je »santipodni mentalitet«. Koliko je, čak, i čudno i smešno da se Srbiji s ovakve strane jedne dovikuje da se trgne — o tom da ni govorimo. Neke se »Srpska Zora« ništa ne brine za Srbijo i neke se ne pravi Velikim Srbijom ona kad se Velikim Srbijom ne grabe Srbijanci i Velika Srbija i Velika Hrvatska bili su program i moči biti programi dok je pred nama bio neprijatelj koji nije hteo ni Veliku Hrvatsku ni Veliku Srbiju. Velika Srbija je reakcija na austrijsku parolu Velika Hrvatska u okviru monarhije. Kad je okvir prskao i monarhija se raspadla, onda je došao pravi narodni program do svoje ostvarenja, i onda su i nji programi Velike Hrvatske i Velike Srbije utonuli u onaj široki narodni program Velike Kraljevine Srba Hrvata i Slovenaca. Za svakog Srbina, Hrvata i Slovenca, istinski narodnog to je sad jedini program i jedina zdrava osnova našeg narodnog političnog oslobodjenja i ujedinjenja. Ko je koliko doprineo tome, ko je bolje i šire shvatio u dosadašnjoj borbi ideju narodnog oslobodjenja i ujedinjenja, nije sad na dnevnem redu, niti je pametno, bez nevolje, takve polemike pometati, a još manje o tim stvarima govoriti i pisati onako čužno i strasno kao što to čini »Srpska Zora«. Ako ko neće ili ne ume strasti stišavati, on ih ne sme raspaljivati bio on Srbin, bio Hrvat ili Slovenec, bio pravoslavni ili musliman, ili katolik!

»Pučke Novine« zagrebške napadajo hujšača Radica: Radiceva stranka zove se seljačka. Prema tome toj bi stranci morale biti u prvom redu na umu seljačke potrebe. Ona bi dapače morala imati več davno gotov program, kako bi trebalo urediti pitanje posjeda u Hrvatskoj. A gle, Radiceva tobožnja seljačka stranka nema još kao ni gospodke stranke točno izraženu osnovu, na koji bi način trebalo provesti, da zemlja postane narodna, to jest da zemlja pripada samo onomu, što ju obradjuje! Ovo najbolje dokazuje, da je Radiceva stranka isto takova kao što su i sve druge naše gospodske stranke, naime takova stranka, koja se brine za sve i svašta, a samo najmanje za ono, što je za seljake najvažnije!

O Radicu samem pravi: Ali dakako! Radic je pametniji od svih drugih! Ono, što još do sada nijesu mogli postići predstavnici celokupne jugoslovenske narodne snage, to č »demokracije Zapada« dati samemu hrvatskemu narodu za volju Radica, koji je kao verno poslušnik Karla Habsburga i Vilima, te zavajalo nesretni naš hrvatski narod, da se što junački bori protiv svoje srpske braće a za svoje rospstvo! Ne, doista takovo nešto može samo da pomisli i povieruje slijepac ili budala!

Pravda beogradska se vneto poteza za to, da srbska vlada da odškodnino onim dobrovoljcem, ki so bili kot avstrijski državljani obsojeni in katerih rodbinam je avstrijska vlada zaplenila imetje. Ravno tako naj se izenačilo čini onih dobrovoljcev, ki so se borili na srbski strani, s čini onih častnikov, ki so služili v avstrijski armadi in katere je prevzela sedaj vojna uprava SHS v svojo službo v deloma višjih vojaških činih kakor jih imajo dobrovoljci.

Novosadski »Zastava« prinaša zanimiv članek o srbskih samostanah, ki razpolagajo z velikanskim imetjem: imajo premoženja okoli 100 milijonov, katero uživa kakih 100 menihov. List želi, da se uporabi velik del tega premoženja za šolstvo.

Sarajevski »Slovenski Jug« od 8. februarja prinaša na vnovnem mestu načrt programa narodno - radikalne stranke. Bistvena točka: Država SHS mora biti popolno edinstvena, brez pokrajinskih avtonomij, a s široko upravno avtonomijo občin in okrožij.

Sarajevski »Jugoslovenski List« od 11. t. m. piše: Promatrano li naše političke prilike za kojeg god gladišta, dolazimo do zaključka, da su nesredjene, da su abnormalne i da su odviše sitne za današnje veliko doba u koje živimo. Većina naših stranaka bilo u Hrvatskoj, bilo u Bosni govorila su, da nisu shvatile to nova doba, nego misle, da se narodna politika još uvijek dade voditi po staroj otrcanoj šabloni, izvešena kao da od prveših nista naučili ništa. Današnja politika bezuvjetno, neizostavno i kolektivno mora prestat, da se

moramo da dade moć izvrši pravac našeg antarnog politički, jer čemo samo na taj način moći da svladamo goleme zadatke, koje nas čekaju kao u unutarjem tako i u vanjskom životu.

»Slovenec« od 14. t. m. opetovano zahteva takojšnje sklicanje Drž. Veća in pokrajinskega zbora. Pomislekov, katere izraza »Slov. Narod« proti pokrajinskemu zboru, »Slov.« ne deli, ker ni deželnega odbora. — O tem več v člankih in noticah v našem listu.

»Napreje« prinaša precej obširen pregled o zgodovini ruskega boljševskega režima. O boljševizmu si prizadeva izreči »objektivno« sodbo — seveda dokaj v prilog boljševizmu. Boljševizem »je naučil narod samozavesti, da se ne trese, ko se prikaže na cesti gospod - buržuji in živneke z zlato verzičjo...«

»Jugoslavija« ugotavlja »razveselilo dejstvo da se je zadnja mobilizacija obnesla zelo ugodno, in svari pred ljudmi, ki jo ovirajo; volkovi so to v ovčji koži. Dober uspeh mobilizacije je potreben, ker pride čas, ko bo treba dvigniti našo zastavo... za osvobodjenje naših bratov pod italijanskim jarmom.«

Politične vesti.

DEŽELNI ZBOR.

Z notico »Slovenec«, s kjo je izjavil, da je stvar sklicanja deželnega sveta vsem strankam pri srcu, je debata o tej zadevi za nas za sedaj končana. K današnjemu članku g. dr. Ivana Tavčarja smo na merodajnem mestu izvedeli, da sta predsednik dr. Brejc in podpredsednik dr. Žerjav odložila potovanje v Beograd edino le iz absolutne potrebe. Prvih 14 dni sestava vlade ni bila jasna in dokler niso bile stranke čisto sigurne, kaj bo, nista mogla oditi, ker jima je manjkalo pooblastila. Zadnjih 14 dni na sta bila oba funkcionarja, skoro se lahko reče, dan in noč, na nora radi znanih težav na Koroškem in radi Stajerske. Z ozirom na sklenjeno pogodbo v Mariboru in na nov položaj v koroški stvari odpušči dr. Brejc in dr. Žerjav v ponedeljek v Beograd na prisego.

»NAPREJ« POSTAJA OTROČJL.

Ošaben je kot turški sultan, kadar nosi vse svoje briljante na turbanu in komandiral bi najraje celi svet. Če se enkrat zagrije v kako reč, je ne opusti z lepa iz zob. Hoče imeti posebno etiko, kdor se pa ne obnaša po nji, izroči ga rablju Erjavcu! Radi Cankarjeve smrti so različni pisatelji in neprisateli že podpisali nek papir ter posadili ljubljanskega župana na sramotni oder. Ta je prejel insult, meneč, da bo s tem stvar končana. Sedaj pa je zopet ogenj v slamnati strehi »Napreje«. Pri zadnji seji občinskega sveta je izpregovoril župan posmrtno Stetetu, molčal pa je o smrti Cankarjevi, o smrti »prvega Jugoslavana«. Da se je župan spominjal Cankarja, bi mu bili gotovo »Naprejevi« kričali očitali, kako se je predžrnil Cankarja postaviti v družbo s Stetetom. Ali bi pa bili šteli besede ter mu očitali, da je Cankarju dosti premalo besed posvetil, češ, če govoriš za Steteta 5 minut, moraš za Cankarja govoriti 5 ur! Poznamo te Naprejeve »literate«! Neumno je, Tavčarja in Cankarja postavljati v tako nasprotje. Sai je vendar Cankar v županovi hiši od tretje pa do zadnje realke dobival vse, tako da mu v tem času ni ničesar primanjlovalo. In ko je prišel na Dunaj, mu je dr. Tavčar dve leti pošiljal vsak mesec 200 kron, kar Cankar nikomur prikrival ni! Tudi pozneje sta Cankar in Tavčar živela v najboljšem prijateljstvu, in če se ne motimo, se nahaja v »Vinjeti« najboljši dokaz tega prijateljstva. Zadeva črnih zastav in nekrologov pa je bila z javnim insultom za župana končana, posebno ko je opazoval, kako malo okusa reklama za »Cankarjevim spominom kuje za — strankarske namene. Tudi si župan prisvaja v slovesnih zadevah lastno sodbo ter si — tudi »Napreju« nasproti hoče varovati preporočanje, da je Prešeren še vedno prvi — Slovenec. S tem je za župana ta pravda končana! —

ZAHTEVA PO REPARACIJL.

Ali dobe preganjanci iz vojaške dobe odškodnino? Kje in kdaj? Nemške in nemčurske kreature so med nami za časa vojne pridno denuncirale. Le redkim denuncijantom so prišli preganjanci na sled. Pa še tem se sedaj prizanaša. To bi nikakor ne smelo biti. Denuncijant naj dobi zasluženo kazen, preganjanec pa naj dobi zadostno. Mirovna konferenca ima dovolj drugih poslov, da se z njimi bavi. Za naše preganjance se ne bo brizala. Tudi je dvomljivo, če bo sestavila ali hotela sestaviti kako komisijo, katere bi prevzela rešitev te zadeve. Ni časa, ni delavcev, pa tudi že zbranega materiala je preveč! Mislimo moramo na samopomoč. Večina krivcev se je itak že izselila iz Jugoslavije. Tem ne bo nihče lahko prišel do živega. Pa one bi se naj postavilo pred sodnika, kateri so med nami ostali ter nas danes pri vsaki priliki zasvetavljajo, da niso bili nikoli sovražniki Slovencev, da so nam bili vedno prijateljsko naklonjeni! Ta nesramna predrznost zasluži na sebi kazen. Preganjanci morajo dobiti možnost, da tirajo krivce pred kazensko in civilno sodišče. Omotna škoda se njim mora povrniti, za prestane duševne muke, za pokvarjeno zdravje morajo dobiti odškodnino. To jim pa more priznati in odmeriti le sodnik. Kaj se naj tedaj zrodi?

Kraljeva vlada naj izda naredbo, s katero podaljša dobo zastaranja do konca leta 1919. za vse kazenske in civilne tožbe v prid onim ošabim, katere so prestale za časa vojne neznanosti od strani kakršnekoli oblasti bliže Avstrije. Tudi to bo za uvrščeno za za-

doženje, da more iz skrivališča potegniti denuncijanta in ga predstaviti svetu, da ga ta požeje in iztrebi iz svoje sredine. Komur pa je znana druga pot do tega cilja, pa naj svetuje, naj pove! Krivice, ki so se godile, kriče do neba!

Dr. Fr. Juršič.

UGODNA ATMOSFERA...

Zastopnik uradne francoske agencije »Havas« je obiskal dr. Bauerja, naslednika Berchtolda, Buriana in Czernina na Ballplatzu. Po dolgem ekspoziciji, zakaj hoče imeti unijo z Nemčijo, četudi so finančni in industrijski krogi proti temu, je pristavil Bauer: »Sicer pa, če bi prišla Antanta s predlogi za kako drugačno rešitev, bi se dalo govoriti.« Zakaj pa ne podonavske konfederacije s Poljaki, Čehi - Slovaki, Ogrji in Jugoslavlani? vpraša Francoz. »Ne morem razumeti, kaj je čista ekonomska in samo ekonomska unija, v kateri bi imela vsaka izmed štirih ali petih držav svojo popolno neodvisnost. Kajti če odpravite carino, zenačite železniške tarife itd., je treba tudi skupne delavske zakonodaje. Treba bi bilo skupnega parlamenta, to se pravi zveznega organizma, kakor ga ima Švica, Sicer pa bo dote prepričani, da niti Čehi, niti Jugoslavlani, presrečni da so se osamosvojili, ne bi hoteli začeti skupnega življenja z Ogrji in nami tudi na drugi podlagi. Z ozirom na izolacijo in sovražno dežel nekdanje monarhije je edino sprejemljiva rešitev unija z Nemčijo. Dopolnil pristavlja: »Pa Baurovo mnenje ni mnenje avstrijskih industrijev in finančnikov in na Dunaju vlada jako ugodna atmosfera za razpravljanja, pogajanja in koncesije. Dosti bi bilo, če bi jo znali takoli koristiti.«

Jugoslavlani in Čehi s temi »finančnimi in industrijskimi krogi« nimamo opravka. —

Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

POGAJANJA MED SLOVENCI IN NEMCI DOVRŠENA.

POGODBA PODPISANA.

Maribor, 14. februarja. (Li. kor.) Dozovori, sklenjeni za dobo do sklenja mirovne konference v Parizu med deželnima vladama v Ljubljani in v Gradcu v svrhu zopetne vzpostavitve miru v okrožju okrajnega glavarstva Radgona in vzpostavitve trajnega premirja med četami obojestranskih posadk od ogrske do koroške deželne meje.

I. Sporazumno se ugotavlja vnapred, da ti dozovodi ne ustvarjajo nobene prejudice za končne določitve državnih meji in državnega ozemlja po mirovni konferenci. Najprej je bila določena v zemljevidu rdeče zaznamovana demarkacijska črta, ki je čete kraljevine SHS ne bodo prekršale, izvzemši v primerih, navedenih spodaj. Nadalje je bila na istem zemljevidu sporazumno označena tudi demarkacijska črta 1. a) z določbo, da zaselebo čete kraljevine SHS ozemlje, nahajajoče se med obojema demarkacijskima črtama, le v primeru, ako bi izbruhnil kakršnikoli protitnim naprejem nemil. Ta zasebba na se bo omeila le na dobo, dokler traja novod za njo. Razen tega je četam kraljevine SHS po potrebi dovoljen prehod po cestah teza ozemlja — s posebnim vojaškim dogovorom se je določilo tudi številu obojnih posadk, ki se imajo kar največ znižati, kakor tudi še posebej demarkacijska črta, katere čete nemške avstrijske vlade v južni smeri ne bodo prekršale. Izjeme, v katerih smejo čete kraljevine SHS prekršati rdečo demarkacijsko črto I. so nastopne: a) Prehod od kolodvoru v Cmurku k mostu, ki vodi v Gornji Cmurk in nazaj; b) v primeru izvršenega ali grozečega napada ali nemirov, ki bi izbruhnil proti četam SHS v Gornjem Cmurku, zasebba v zemljevidu označenega cumskega okoliša v obrambo zornice cumskega mostišča. Ta zasebba se opusti, čim odnede novod za njo.

II. Ozemlje, severno od demarkacijske črte I. je pod unravo nemške avstrijske vlade. Do demarkacijske črte II. ki je v vojaškem dogovoru določena nemško - avstrijskim četam, skrbje v tem ozemlju za javni mir in red nemško - avstrijske orožniške postaje, katerih moč pa v splošnem ne bo presežala doedanege števila, ako ne bi ohranitev javnega miru in varstvo državne uprave uravnavljalo izjem, o čemer pa je od primera do primera objestiti obmeno poveljstvo v Mariboru. Sedanje število in moč teh orožniških postaj bo omenjenemu poveljstvu naznani. Ozemlje med demarkacijsko črto I. II. je pod unravo okrajnega glavarstva v Radgoni. Orožniški postaji ki jo zopet postavi nemško - avstrijska vlada v Anačah, dodeli. Obmejno poveljstvo v Mariboru enako število nemškega jezika množnih orožnikov, ki so podrejeni poveljstvu orožniške postaje. Na isti način se dodeli nemško - avstrijski orožniški postaji v Cmurku trije nemškega jezika množni orožniki, ki na smejo opraviati samo varnostno službo na kolodvoru v Cmurku.

III. Glede na politično upravo in sodstvo v okrajnem glavarstvu Radgona lokalne železnice Spilje - Radgona ostane status quo. Ako imajo nemško - avstrijske oblasti v ozemlju sodnih okrajev Radgona, Cmurk, Arveš in Lipnica izjemo rdečo demarkacijsko črto I. vršiti uradne posle, se njihovo svobodno gibanje ne sme ovirati ter jim mora io v primeru potrebe nuditi varnostni organi vlade SHS ali tamkajšnje občine potrebno pomoč. Z ozirom na počeno in brezovno službo se je iz vojaških vzrokov dogovorilo naslednje: V Radgoni se voditi in uradnaku počeno in brezovno službo, ki sta oboje Slovenca, dodeli nemški uradnik, med tem ko imenitelo poduradnik in uslužbenec polovico iz vsake slovenske družbe polovico in vsake nemške uslužbenec polovico vsake vlade.

Ravno tako je v Cmurku vodstvo poštne uprave, kakor tudi brzajavna in telefončna služba v rokah. Jugoslovanov, med tem ko se uslužbenec dele na polovico. V Halbenreinu se dodeli tujoslovanški uradni telefonski in brzajavni službi. Na drugi strani poveri nemško - avstrijska uprava vodstvo davčne uprave v Radgoni in Cmurku. Nemcu in imenitelo polovico nemško - avstrijskih in polovico tujoslovanških uradnikov, poduradnikov in drugih uslužbenecv dotične vlade. Obe poštni in finančni upravi se dogovorita kratkim potom o sprejetanju žigosanih in nežigosanih bankovcev pri državnih uradih v Cmurku in Radgoni, ker se obema narodnostima omogočilo vplačila s denarjem ki kroži v njunem ozemlju. Davčni uradi predložijo obojestranskim upravam način začasne delitve davčnih dohodkov, pri čemer se mora vpoštevati da izvršujejo nekateri uradi n. pr. okrajna glavarstva, davčni uradi, pošta in sodišče skupne upravne posle.

IV. Ustavilo se vse sovražnosti na celi črti. Na obeh straneh se izpuste vsi vjetniki in se vsem udeležencem pri nemirih zajamči popolna nekaznivost za vsa dejanja, ki so jih zakrivali v zvezi z izgreji. Ravnotako se izpuste tudi vsi talci in druge zaradi nemirov od 4. februarja t. l. in nastopnih dni zaprte osebe ter ustavi nadaljnje postonanie proti nim. Mestu Radgoni naložena kontribucija se povrne in mesta okrajna v Voreznu se izroči mestni občini v prosto uporabo.

V. Osebe, ki so zaradi baie nameranih naborov pobegnile, se smejo povrniti in in njim kakor tudi njihovim družinam zajamči, nekaznivost. Vendar pa te osebe do končne določitve državnih meji ne smejo stopiti ne v nemško - avstrijsko vojsko in tudi ne opraviati nobene vojaške funkcije. Ljudskoobrambno poveljstvo v Gradcu bo izdalo odredbe.

VI. Promet na proci Spilje - Radgona in transpomet Radgona - Gradca je za civilno prebivalstvo in vojašvo, kakor tudi za tovore na ozemlju, nahajajočem se severno od demarkacijske črte I. in II. a) popolnoma prost. Transporti čet SHS smejo vstopati in izstopati samo v Spiljah. Cmurku in Radgoni in sicer v Cmurku samo v svrhu odhoda v Zgornji Cmurk ali iz Zgornjega Cmurka.

VII. Izvoz živih in drugega blaga vseh vrst iz ozemlja severno od rdeče demarkacijske črte I., kakor tudi iz ozemlja med obojema demarkacijskima črtama I. in II. a) se ne sme od nobene strani ovirati na nobeni točki železniške proge Spilje - Radgona, kakor tudi ne na dovoljenih potih in mostovih, končno tudi ne na železniški postaji v Spiljah. Isto velja tudi za živila in blago verjetno dokazanega ogrskega izvora, ki se izvažajo preko ozemlja okrajnega glavarstva Radgona južno od rdeče demarkacijske črte I. V svrhu neoviranega prevoza tega iz Ogrske izvirajočega blaga bo izdala jugoslovanškemu okrajnemu glavarstvu radgonskemu dodeljeni organ potrdila o izvodu. Ta oravnak bo posredoval in dobival informacije pri okrajnem glavarstvu, da se prepreči nesporazumlienja. Voda okrajnega glavarstva je odgovoren za izvršitev teh določb, ker je službeni predstojnik tega organa.

VIII. Progi Spilje - Radgona bodo takoli obnovili Jugoslavlani. Odstranitve snega s proge oskrbujejo sosednje občine.

IX. Za vse po jugoslovanških nametstvenih dokazano izvršene in neplačane zaplene se bo dala popolna odškodnina.

X. Manjši spori, ki bi nastali v medsebojnem občevarju bodo izkratka poravnani med obojimi pristojnimi oblastmi.

XI. Za varstvo bodočega vzdrževanja miru se uvede nemudoma oddaja vsega kakršnegakoli vojaškega orožja, ki ga ima prebivalstvo na ozemljih med rdečo in med demarkacijsko črto, določeno za nemško - avstrijske čete, in se mora izvesti v 10 dneh. Orožje bo odvezemalo nemško - avstrijsko orožništvo ob navzočnosti civilnih komisarijev obeh vlad, ako se orožje po pozivu ni že prostovoljno oddalo.

XII. Obe stranki prosita gospoda majorja Monteguija za pridelitev kontrolnih organov po ententi ob stroških obeh strank; ti organi naj kontrolirajo uvaževanje obojestranskih vojaških demarkacijskih črt. Sicer naj za natatno izpolnjevanje teh dogovorov tamči vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Beogradu, kakor tudi nemško - avstrijska vlada na Dunaju in se naj v kar najkrajšem času poizvedo formalna poisenila. Ta dogovor se spiše v dveh izvornih istonih za vsako stranko. — Maribor, dne 13. februarja 1919. — Podpisano s pridržkom nastopne izjave.

Deželna vlada za Slovenijo: Dr. Karel Verstovšek, poverjenik, m. p.; Rudolf Maister, GM. m. p.; dr. Rosina, m. p.; dr. Hohnice, m. p. — Stajerska deželna vlada: Dr. Kaan, m. p.; Rintelen, m. p.; Pongraz, m. p.; voj. poverjenika: Resel, m. p. in dr. Kamnikar, m. p.

Stajerska deželna vlada podaia ne glede na uvodoma že določeno izključitev vsakršnega prejudica s ozirom na končnovalavno določitev državnih meji in državnega ozemlja že nastopno posebno izjavo in pravni pridržek pred podpisovanjem. Po sklenju korenega, le po prenečenju nadaljnjega krvlilja stremenoče dogovora se sedanje raznično odnose in upravno razmerje delih srednje in spodnje Stajerske, ki jih zahteva nemško - avstrijska država zase, niti provizorno ne priznava kot zakonito, marveč Stajerska deželna vlada docela vzdržuje vse proti temu vobče in proti ponovnemu satiranju nemškega prebivalstva v posebnem vlozene proteste ter vetrata na svojem pravnem stališču, da mirnim potom zlasti s opozoritvami pri antantnih državah privede akorajšnje izpremembo razmer, ki bo primerna željam in pritožbam, kakor tudi pravici samoodločbe nemškega prebivalstva na zasedenem spornem ozemlju. V to svrhu in zlasti, da se izločita neznosni položaji nemškega prebivalstva v Mariboru se z vso odločenostjo vzdržuje zahteva po natihlovi odločitvi mednarodne svetovne komisije.

Stajerska deželna vlada: Pongraz, m. p.; Kaan, m. p.; Rintelen, m. p.; vojaški poverjenik Resel, m. p. Posebni dogovor vojaških zastopnikov oboj deželnih vlad kot dopolnitev teki II. dogovor glede vzpostavitve miru v okrajni Radgonakem.

Nastopni dogovor se je sklenil v svrhu preprečenja spopadkov obojestranskih čet, je čisto vojaški in izključuje vsak politični preudjud.

I. Določitev obojestranskih vojaških demarkacijskih črt.

II. Določitev obojestranskih, tkoma vojaških demarkacijskih črt stoječih garnizijskih krajev in dopustno število njihove posadke. Vsi krajni podatki se nanašajo na generalni zemljevid.

Ad I. Demarkacijske črte se nastopne:

a) modra (nemško-avstrijska) demarkacijska črta: Koroški obmejni kot približno 1 1/2 km vzhodno imena Pongler; ob Krumbachu in ob okrajni moči do triangulacijske točke 1-183 Hader-nigz; potem k milnu 1/2 km vzhodno od napisu Hader-nigz; naravnost do kote 633, odtod h koti 598, potem k južnemu robu Sterzlerga in v loku dolgem približno 1 1/2 km okoli Iynice (Eibiswald), potem približno 1 km južno od ceste Iv-nica-Hitzelsdorf, potem južno zapadno od Kitzelsdorfa k črti E besede Eich-berg, dalje približno 1 km vzhodno od ceste St. Johann Heimschuh, potem naravnost k železniškemu mostu preko Sulne (Sulm) južno od Wazne, potem k cestnemu odcepu severno od Oberogau, potem k cerkvi sv. Vida ob Voga-ju, dalje k potoku ob koti 258 južnozapadno ob Perbersdorfu, nato približno 1 km južno in ob cesti podobnem kolovozu Perbersdorf-Wittmannsdorf, potem ob južnem robu vasi Schrüten-Hart - Karla - Laasen - Jürgen-Grulisa.

b) rdeča demarkacijska črta I. (kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev): Zadenia se ob koroški meji pri gorani stekalnici, ob kolovozu, držečem severno proti St. Jakobu, potem ob potoku Bistrici k mostu 507 v Bistriški dolini, potem čez cerkev sv. Jerneja, na točki 1041 in čez miln na točki 749, čez višino 823 k Sv. trem kraljem, potem k cestnemu kolenu 1 km južnozapadno od kote 670, k okrajni meji pri prvi veliki črti K besede Kapuauer, potem čez triangulacijsko točko 1049 in 993 čez cerkev sv. Pankracija kota 900, čez vrh 800, preko Remnikovih vrhov 800, 758, 684, 537 neposredno južno okoli imena Hohen-eck, potem v loku približno 1 1/2 km južno okoli Lučan h Karnerberger kota 465, potem čez koto 543 triangulacijsko točko 524 Url, čez točko 285 Savričev miln približno 1 1/2 km severozapadno od postaje Spili, potem ob Muri do črte G imena Sögersdorf, nato severovzhodno preko južnega roba vasi Dietzen južni rob Dornaua - vzhodni rob Prida-hof — severni rob Slovanke Gorce do ogrske meje.

c) rdeča demarkacijska črta II. kraljevine SHS: Most čez Muro pri Cmurku, potem ob južnem robu velike ceste (tako da ta cesta ostane zunaj črte) do cestnega odcepa proti Miethdorfu, potem severni rob Miethdorfa, potem ob potoku, ki se pri Gorenji Radgoni izli-va v Muro.

II. Dogovorjene posadne postaje in maksimalno število posadk:

a) Posadne postaje kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev: Radgona: s Gorenjo Radgono v normalnih razme-rah največ en batalion; Nassau ali Stanz: 30 moč; grad Gorenji Cmurk: 90 do 120 moč; Spilje: 90 do 120 moč; Plac: 45 do 60 moč; St. Juri v Peniški dolini: 45 do 60 moč; Brezno: 25 moč; Maribor in Muta: 90 do 120 moč.

b) Posadne postaje nemško-avstrijske republike: Iynica: 90 do 120 moč; St. Janž in Klein: 90 do 120 moč; Lin-nica: 90 do 120 moč; Wazna: 45 do 60 moč; Weinburg: 90 do 120 moč; Stra-den: 45 do 60 moč; Tieschen: 90 do 120 moč.

Obe stranki morata četo umakniti, oziroma njih število pomanjšati v po-sadnih postajah vsaj do 20. februarja 1919. Ako bi bilo slučajno nuno potre-be izpremeniti število posadke, ali gar-nizijski kraj, se mora to vsaj ob istem času telefonsko medsebojno naznaniti, vendar se zavežeta oba dela, da v takih primerih obnovita dogovorjeni status quo kar najprej: tudi to se mora med-sebojno naznaniti.

Prebrali, sklenili in podpisali:

Maribor, dne 13. februarja 1919.

Vojaški zastopnik deželne vlade v

Ljubljani:

Maister, gm. m. p.

Vojaški zastopnik nemško-avstrijske

deželne vlade v Gradcu:

Heinrich von Lunzer, polkovnik m. p.

Gosp. dež. glavarju dr. v. Kaanu

v Gradcu,

Z ozirom na zagotovitve, ki sem tili

dal Vam, da bodo v konkretnih prime-

rih osebe nemške narodnosti, ki stan-

ujejo sedaj na ozemlju, ki je glede na

končnovalavno državno pripadnost

sporno, južno od rdeče demarkacijske

črte I. oproščene od vsake vojaške

službe, oziroma vpoklica do končnove-

težen predsednik severoameriških držav zadovoljiti vsakega Jugoslavana.

Cirilica v Ziljski dolini pred 50 leti. Ko je deloval nepozabni rodoljub Majar Ziljski na Koroskem, so se učili otroci v ljudski šoli v Ziljski dolini tudi cirilice. In ni se niso čudili cirilici, marveč prav pridno so si jo osvojili. Ko je bil cesar Franc Jožef v Smohorju, je ves začuden vprašal: „Wird hier auch slavisch gesprochen? Majar Ziljski mu je odgovoril: Od tukaj do Črnege morja se govori slovensko. Priče glede cirilice in Majarjev besed se žive.

Jugoslovanski poslanik na Dunaju J. Pogacnik pri čemsem poslaniku Turarju. Dunaj, 14. februarja. Jugoslovanski poslanik na Dunaju J. Pogacnik se je mudil dalje časa pri poslaniku češko-slovaške republike Turarju, s katerim sta imela daljšo konferenco o raznih sedaj aktualnih vprašanjih.

Jugoslovanski vprašanje. Rimski „Tribuna“ javlja, da je bila posledica dveh urnega razgovora med Wilsonom in Orlando, da je bila razprava o jugoslovanskem vprašanju odložena do Wilsonovega povratka iz Amerike. — Italijani še vedno upajo, da bo na mirovni konferenci poražen „jugoslovanski imperializem“. Mussolini piše v listu „Popolo d'Italia“, da jugoslovanska spomenica zahteva vso Dalmacijo, Reko, vso Istro, Gorisko, za Trst avtonomijo pod Jugoslavijo in nadzorom Antante. Izreka nado, da bo „jugoslovanski imperializem“, ki je nekulturen, nasilen, avstrijski v svojih ciljih in balkanski v obnašanju, poražen na mirovni pogajanjih. Izvaja dalje, da je problem Jadranskega morja važnejši za konferenco nego Alzacija in Lotaringija, ker je Wilson odkrito izjavil, da se priklonja Franciji. Drugače pa je z jadranskim problemom, ker se ne rešuje med sovražniki, marveč med prijatelji, vsaj oficijalnim. Obstoji londonski pakt, katerega pa Wilson ni potrdil in ga Jugoslavi ne priznavajo. Rešitev jadranskega vprašanja je odložena do Wilsonovega povratka. Zakaj? Predmet za razpravo je tu. Ali se misli aplicirati na Italijane kriterij „differenda“ češko - poljskega. Italija ne more trpeti te odločitve.

— Povodom priznanja Jugoslavije s strani Zedinjenih držav priobčije „Secolo“ Lansingov list dr. Trumbiču in dostavlja: S tem dokumentom Zedinjene države priznava prve uradno novo kraljestvo SHS. Nobena druga država jih še ni priznala. Pariska izdaja „New York Herald“ komentira to v piše: Ko je Lansing priobčil noto Zedinjenih držav, s katero uradno priznava Jugoslavijo, smo izvedeli iz zapornega vira, da se nesopasja med Jugoslavi in Italijani hitro bližajo rešitvi. Ne tolažilo pa, kako pride do rešitve. Ali ker je Amerika edina med velevladstvi, ki ni podpisala londonskega pakta, gledajo vsi na njo kot ono velevladstvo, ki bo znala dobiti sporazum v tem zapletenem jadranskem problemu.

Najhuje je na Balkanu. London, 14. februarja. (Ljub. koresp. urad.) „Morning Post“ javlja iz Washingtona: Evropska komisija Rdečega križa poroča: Po naših informacijah je vprašanje prehrane razen Poljske najtežje na Balkanu. Oskrba teh dežel z živil in oblačili se mora izvesti po posamičnih vladah, ali poindno, ali skupno. Da tej sili odpomore, je Rdeči križ organiziral velike komisije in jih odposlal na Balkan. Podpolkovnik Henry Handerson bo imel svoj sedež v Rimu, kjer mu bo na razpolago veliko število sotrudnikov iz Italije in iz Francije. Ti bodo odposlani v razne kraje Balkana. 70 članov bo pričelo svoje delovanje v severni Srbiji pod vodstvom podpolkovnika Tomaža Franca, 24 članov pod vodstvom majorja Perryja se bo nastanilo v Solunu; 40 članska misija je na Francoskem že pripravljena, da odide v Črno goro. Podpolkovnik Gideon Welles odide s štabom 65 oseb in tremi tonami živil v Romunijo. Za Albanijo določena misija šteje 25 članov pod vodstvom majorja Glenfida.

Razkrinkane laške laži. Ljub. dopis. urad je v priobčitev prejel prepis nastopne, ljubljanskega Narodnega sveta dne 1. februarja 1919 iz Genove poslane brzojavke dr. Julija Gazdarja: Z ozirom na nove laži glede razgovorov z generalom Mola si dovoljujem to - le pojasniti: Razgovori z generalom Molo Emanuelom in drugimi pri Steudn (?) se niso vršili dne 17. januarja 1918, ampak 14. in 18. decembra 1917. Poleg Trumbiča so se jih udeležili člani Jugoslovanskega odbora Benjamin Gregorin, Meštrovič, Trinajstić in J. Sestavljani in bil nikak zapisnik, ki bi vseboval pogovore, namenjena ni bila nobena odločitev (resolucija) in nobena zveza (engagement). Niti Trumbič, niti kak drug član odbora ni Italiji, bodisi pogojno ali brezpogojno, priznal zapadne Istre. Trsta, Gorice ali kake druge pokrajine, kjer prebiva naš narod. Nasprotno, italijanske zahteve po naši zemlji je Trumbič odločno odklonil v smislu krške izjave, ki bazira na principu narodnosti in samoodločbe, in zahteval absolutno londonske pogodbe. Želim, da se zagotovi (rekomandajo - priporočiti), da se ljudje, ki delajo našo narodno politiko, ne bodo vpleli v past tendenčnih poročil in sovražnih mahinacij. Pooblašam, da se ta izjava publicira in sporoči oddelku za zasedeno ozemlje.

Nepotrebno razburjenje. Beograd, 14. februarja. (Ljub. koresp. urad.) Jugoslovanski dopis, urad poroča: Poslanik Vesnić brzojavlja iz Pariza, da so Zedinjene države ameriške uradno priznale kraljevino SHS.

Po vsej sili bi morali biti nemirni pri mas. Zagreb, 14. februarja. (Ljub. koresp. urad.) Jugoslovanski dopis, urad poroča: Z ozirom na vest „Neues Wiener - Journal“ z dne 13. februarja, da je med hrvaškimi železničarji zaradi mezdnih sporov pričakovati splošne stavke, ki se je deloma tudi že pričela, se uradno vgotavlja, da govornica vest ne odziva resnici in da se obratovanje na hrvaških železnicah vrši slejkoprej nemoteno.

Italijan-ko-madžarska utihotovitna blaza. Ko je imel oditi z zvezbeškega kolondora vlak v Rudimnešto, so hoteli železničarji zadržati trenotek prikloniti vlaku sedem tovornih vozov. Redarstveni organi so bili nozorni in niso tega pustili. Vlak je odšel in na to so pre-

lakali vozove ter našli v njih južno sadja, pomaranče, limone in drugo. Štirje trgovci so se motali okoli redarstvenih organov in ponujali tisočake, ako puste vozove oditi. Trgovci so v zaporu.

Lev na veržine trgovce so napravili v Zagrebu. Na shajališču veržinskih trgovcev v Veliki kavani je prišla policija 12 veržinskih trgovcev. Del njih je pobegnil.

Povratek srbskih dijakov iz Italije. Iz Rima poročajo: Številni srbski dijaki se pripravljajo, da se te dni vrnejo domov. Med njimi je 120 dijakov inženirstva. Srbski dijaki na višjih solah v Milanu in Turinu ostanejo še v Italiji. V Rimu so izgnani.

Železniška zveza Bordeaux-Carigrad-Odesa. V Genovi se je sprožilo vprašanje o železniški direktni zvezi med Bordeauxom in Balkanom preko Lvonu, Milana, Trsta, Ljubljane, Zagreba in Beograda.

Tiskarni je v Beogradu sedaj 5. pred volno jih je bilo 22. Nezaposlenih je 140 tiskarskih delavcev.

Prehrana Bosne in Hercegovine. Te dni je dospelo v Gruz 8000 ton hrane za Bosno in Hercegovino. Hrana je iz Amerike.

Split, 14. februarja. (Ljub. kor. urad.) Dalmatinski dopisni urad poroča: Predsednik pokrajinske vlade dr. Krstel in dr. Grigorino sta odpovala včeraj zvečer v Sarajevo na posvetovanjem o organizaciji nove državotvorne stranke.

Neodrešena domovina.

Strahovito. Trst, 13. februarja. (Lj. kor. ur.) Tukajšnja gospa je prešla od osebe iz inteligentnih krogov, ki je bila odvedena iz zasedenega ozemlja kot civilni interniraneec v Italijo, nastopno pismo, ki daje s skromnimi in priprosti besedami grozno in kričečo sliko o strašnih mukah, ki jih morajo civilni interniranci pretrpeti v Italiji, in o tragiki njih tamošnjega življenja. Več nego komentar pove pismo, ki se glasi: „Prosim, gospa, blagovolite sporočiti mojim starišem, ki se nahajajo v... o mojem strašnem položaju. Zaprt sem že ves mesec v mokri, temni, podzemeljski jami, ne da bi mogel videti zlatega solnca. Klet je dolga komaj šest metrov, široka pa dva in pol metra. V tej kleti je 20 oseb. Dvakrat na dan je dovoljeno opraviti svojo potrebo na gnojišču, kjer smo v posmeh surovim vojakom, ki nas tudi ob tej priliki tepo in z blatom obmetujejo. Dnevno dobimo 20 dg kruha in nekaj žlic na kropu kuhanega riža, drugega nič. O mrazu, ki ga moremo pretrpeti, nečem govoriti. Draga gospa, sporočite to mojim starišem, ne po pošti, ampak zaupljivi osebi. Vsak dan umre tu deset vjetnikov za grižo. Če dobi kdo grižo, je izgubljen, ker se mora zadušiti v lastnem blatu. Čudež bi bil, če bi se kdaj videl svoje stariše. Bil sem iz... kot civilist preganjan v Italijo. Moja rešitev bi bila mogla le diplomatičnim putem. Kar delajo z nami, delajo skrajni, da ne zve svet. Odrzani smo namreč od sveta. Pisati ne smemo, in če bi pisali, je cenzura tu. Z menoj je tudi Z., potem brat P. in Po., ki se vsi skupaj valjamo v blatu in v ušeh. Prosil bi Vas, gospa, da vse to sporočite po zanesljivi osebi, ne pa po pošti. Le diplomatičnim putem smo lahko rešeni. Nič nisem napravil, pa moram tako trpeti. Jaz, ki sem bil zdrav in ki edino v hitri smrti najdem rešitev teh muk. Izvršil bi samomor, pa tega ne storim, ker verujem v Boga.“

Potrebna nujna intervencija. Te dni smo poročali, kaj se je zgodilo gospodu dr. Jenku iz Ajdovščine v Trstu. Hočelo ga odpeljati v Italijo, dasi je bolan in se zdravi v Trstu. Bolnega dr. Jenka preganjajo, to je pač nečloveško, ali sličnega preganjanja so Italijani bogati. Menda ga preganjajo zato, ker je doma na Goriskem in je v taborišču pri Ptuj tako usmiljenoraval z italijanskimi vjetniki! Potrebna je nujna intervencija s strani merodajnih faktorjev, da se reši dr. Jenka. Kar znano, so bili Italijani odgnali iz Gorice med drugimi tudi odvetnika dr. Karla Podgornika, neustrašnega borilca za goriske Slovence. Razne druge so izpustili, njeza in tudi komisarja B. u b u a so na pridržali in ne ve se, kako in kaj je z njima. Gotovo je to, da je laška internacija strašno trpljenje. Dr. Podgornik je Slovek lahkega zdravja in bi najbrže ne mogel prenesti daljše internacije. Nujna je potreba prav energične intervencije, da se naš ljudje rešijo iz italijanskih zaporov, kjer tiče samo radi tega, ker so ostali napram laški okupacijski oblasti zvesti Slovenci.

Italijanizacija naših krajev se nadaljuje. V Tolmino so razobesili v vseh šolskih prostorih podobno italijanskega kralja. Dne 1. februarja se je pričel redni šolski pouk. Šolsko vodstvo je dobilo nalog, da mora z oblastmi uradovati izključno le v italijanskem jeziku. Proti temu je protestiralo učiteljsko društvo, dobilo je na odzovor, da za enkrat ostane v veljavi omenjena odredba. Italijanski politični komisar za Tolmino se ob priliki otvoritve tolminske šole imel govor na otroke v italijanskem jeziku, v katerem je naglašal italijansko kulturo. Pravil im je da bodo znali odločiti centi v svojih učiteljih prave vzgojitelje duhovne narodne ideje, kateri bodo obogatili njih znanje in vzgojili njih srca. Končal je svoj govor z zahvalo volaški oblasti, ki je prinočoma k otvoritvi šole. Razume se, da ga otroci niso razumeli, ter da krasen govor ni imel zaželene uspeha.

Ukaz Italijanskega podamirala Millo v Dalmaciji. Podamiral Millo je izdal dolejši seznam 30 ukazov. Te dni dva nova: eden preči z ječo 15 do 24 let onim, ki bi nagovarjali ljudi na oboroževanje proti okupacijski oblasti, druga preči z ječo šest mesecev do 2 let ali z globo 1000 do 5000 litr onim, ki bi prodajali erarčno hrano, določeno za prehrano prebivalstva, preko določene cene. S temi raznimi ukazi se bodo morali baviti čenčaji, zlasti za preučevanje mednarodne prava.

Polemika proti dr. Koroscu „alla italiana“. „Il Messaggero“ z dne 29. januarja 1919 se bavi v svojem članku „L'italianità della Venezia Giulia“ o le pretece dr. Korosca, bolj podrobno s našo Gorico in zlasti Krasom. Eno

Alessi imenuje v tem članku duhovnika Korosca intimnega svetovalca cesarice Cile v onih dneh, ko je Hrvat Borovšič dal obesiti več stoletih čeških prostovoljcev, ki so se zatekli v italijanske vrste in so bojevali z njimi proti Habsburžanom. Ta „pretece“ (duhovnik „star“) Korosca, ki je v kolonah nekega lista, plačnega od avstrijskega poveljstva, napadal jugoslovanske emigrante in izražal neomilno zvestobo avstrijskemu cesarju, si upa še v dozi surovega jurovca (rozgo levantino) negirati historično geografsko, etično in politično pravico Italije na ozemlje Venezije Giulia. Ne samo, da zahteva one hribovske dele, kjer žive družine slovenskih pastirjev in kmotov in kjer je zadostovala naša okupacija, da je spremenila lažnivi narodnostni položaj, ampak hoče tudi Trst, Gorisko in Istro, integralno aneksijo tih dežel, ki so tvorile „Küstenland“ Primorsko, katero odzavira približno „Venezia Giulia“, kakor se je rodila v mislih Graziada Ascolia. Ni treba razlagati Italijanom vse pravice do črte, ki bo brezdomno določena v Parizu kot meja naše domovine na vzhodu. Kadar so naši vojniki stali v zakopih na Krasu in pri Gorici in gledali daleč naprej do najvišjih vrhov Julijskih Alp, so se zavedali, da do tja gori sega zemlja, katero morajo osvoboditi. Med tem so se rojaki in volile gospoda Korosca žrtvovali za avstrijsko cesarstvo — in ne za neodvisnost Jugoslavije, na katero je mislilo nekaj razrešitvi glav ki so se zatekli v London in v Rim prosi za pomoč entente in Italijo. Nato se članek neča z geografijo in statistiko in potrjuje obče znana dejstva. Ozmerja dr. Korosca z najslabši psovskami in končuje svoj članek s stavkom: „Od izvirka Soče do Kvarnera se razteza Julijska Benečija in ta je del Italije.“

Slovanski svet.

RUSIJA.

Prehitro, skoro kakor v kinematografu gre doba in dogodki mimo nas, da bi imeli časa za razmišljanje. In malokdo celo med nami se spomni, kaj je bila Rusija Evropi pred leti, kaj je bila zlasti nam. Zakaj priznamo: vsa naša nada na odrešenje je imela svoj glavni izvor v Rusiji (poslanik Hartwig v Beogradu ni pozabljen), da glavno postavko v čeli kombinacij evropske kontinentalne vojne je tvorila Rusija. In Rusija je nade, ki so bile stavljene v njo, izpolnila, storila je mnogo več. Kdo se ne spominja več na sijajen pohod velikega kneza Nikolajeviča na Lovo, ki je bežala pred njim vojska avstrijskega Conrada kakor zgubljena čreda brez pastirja! Samo potrjene ruske komunikacije smo brali, ki so nam jih tu in tam prinašali skozi cenzuro generalnega štaba avstrijskega avstrijski listi, in vendar so bili edina čustvena opora v tistih časih, ko so padale trdnjave Liege, Namur, Mauberge, kakor da so vrtovali. A Rusija ni gledala samo nase, ozirala se je na zavznike, in ko je videla, da se je začela odločilna bitka cele vojne, bitka ob Marni, je poslala Samsonova in Renenkampa v svrhu diverzije globoko v Vzhodno Prusijo, dasi je vedela, da je to samo žrtve, ker ni imela za to kratki dosti moči in ni bil ta pohod v načrtu ruskega generalnega štaba. Ali Nemčije se ni dalo občutno pritegniti v Vzhodno Galicijo, za to se je moralo zgoditi — vsi vemo, kako... In Karpatska bitka, ki bi bila že v letu 1915. končala vojno, koliko je stala Rusiji! Tudi bitke pri Verdunu ni gledala Rusija s prekrizanimi rokami, ampak je zapovedala splošen napad na celi fronti od Pripiata do Severnega morja. Nemci so trdili, da se je več dni trajajoči napad udušil v krvi in snegu, a ne, da ga ni bilo. In Brusilova zmaga pri Lucku, o kateri se je celo grof Tisza blagovolil izraziti, da je bila katastrofa za Avstrijo, je omogočila najbrže ugoden izid krvavih bitok ob Sommi. In ko je revolucija trajala že dobršen čas, je imela Rusija še vedno toliko notranje in zunanje moči, da je porazila še enkrat Avstrijo... Ali bi imela katera druga med državami, ki je šla zdaj revolucija milejšje mimo njih, še toliko moči, kakor jo je pokazal s svojo armado Kornilov? In še eno vprašanje se mi zdi kolikor toliko važno: če bi bila izbruhnila ruska revolucija v septembru 1914, ali bi se sklepal sedaj mir v Versaillesu in kdo bi bil predsednik mirovne konference? Da, da, pozabljamo in pozabljajo vsi, da je rešila evropsko kulturo Rusija, ki ji danes ne morejo dosti očitati njene nekulture, seveda danes je nevarnost premagana in upamo, da je ne bo več izlepa, in danes je mirovna konferenca.

Rusije pa ni tam. Tam je knez Lvov in nekaj njegovih prijateljev, a koga zastopajo? Ta eno vladno, drugi drugo, zvezane med seboj morda s pomočjo golobov in nastanjene v mestih, ki jih je včasih težko najti na večjih zemljevidih. To niso vlade velike Rusije. Ali so morda od Nemcev podkupljeni agenti Trotsky, Radek et cons. pravi vladarji Rusije? Da, žalbost, kajti vse ekspedicije iz Arhangelska in Vladivostoka niso mogle streti do sedaj boljševiške moči. Ker se pa le zdi veleislani, da bi morala biti na konferenci zastopana tudi Rusija, in sicer prava Rusija, je Lloyd George skoro v trgovskem duhu predlagal, naj se pripravi čisto navadno boljševiški konferenci. Gleda pač vso stvar s hladnega angleškega stališča in pri sebi premalo važnosti Radkovim potovanjem v Nemčijo in njemovemu izreku, da je treba zanesiti vojko do Rona. Francoski so se zdi, boljši psiholog in občutni elektronični ozračje, ki se spenja nad Evropo v letu 1919, no Kr. r. in Pichon je kratko izjavil „da francoska vlada ne bo naklirala z zločinc“. Pri tem bo najbrže ostalo in Rusija navzlic mnogim svojim zastopnikom

na mirovni konferenci ne bo mogla biti zastopana. In to je vseeno boljše, kakor če bi jo zastopala Radek in Čičerlin. Dolga in krvava je doba ruske revolucije in izpolnila so se besede Dostojevskega, ki je prerokoval, da bo ruski človek, kadar izbruhne revolucija „letel po glavi“. Je pač poznal svoj narod.

To, kar se je zgodilo v Rusiji, se je moralo zgoditi prej ali slej, in bolje, da se je zgodilo prej, da se preobrazi obnemem z Evropo tudi Rusija. To mukopolno preobražanje gre v Rusiji h koncu, in če še ni videti jasnih obrisov bodoče države, jih je vsaj že kolikor toliko slutiti. Lenin je čuti rastočo novo moč naroda, ki je ne bo mogoče potlačiti tudi s silo bogato plačanih namestihih bajonetov. Stare Rusije sicer ni več, a vstaja nova, zgrajena na solidnejši podlagi: in lahko je mogoče, da hitreje kot si mislimo, nastopi zopet čas, ko se Rusija ne bo ponujala, ampak jo bodo vabili, ker Amerika je daleč, jako daleč... Joso Jurkovič.

Grozni umor carske rodbine. Usmrtitev carske rodbine se je izvršila na tako krut in zverinski način, da si svet tega hitro predstavljati ne more. Tako poroča „Petit Parisien“, da je bil car ustreljen od tolpe, kateri je načeloval neki Bihov. Mladi carjevič je ležal bolan v postelji in je moral gledati, kako so mu pred očmi ubili očeta, mater in sestre. Carico in volike knezine so namrtili šele nekaj dni pozneje, kakor čara ter so jih surovežji posilili pred očmi carjeviča. Sebe ko so pomorili mater in hčerke, so zadušili bolnega carjeviča. Neki Lotvš se je hvallil nasproti tovarišem, „da sedaj lahko umre, ker je imel carice“ v Jekaterinburgu se nahajajo spisi, iz katerih je razvidno, da je velika knezinja Tatjana sicer utekla smrti, da na njo niena dva otroka razsekali, polili kose s petroleom ter jih zapalili. V gozdu, kjer se nahaja penel teh trupel so našli še razne nakite, tako neki dijamant in zaponko, ki jo je darovala otrokoma carice. Velikega kneza Mihaela so neke noči volaki v Permu zbudili ter ga kratkoma ustrelili. Tudi člani rodbine Sergeja Mihajloviča, tako vdovo veliko knezino Elizabeto in oba niena sina Igorja ter Konstantina Konstantinoviča, kakor tudi celo služkinje, so odnehalo bolševiki v Alapajevsko severno od Jekaterinburga, kjer so jih vrli v zapuščen kamnolom, kamor so potem metali kamena, ročne granate in razne kose železa. Iz kamnoloma se je slišalo dva do tri dni tečanje nesrečnih v groznih mukah umirajočih žrtve.

KULTURNO DELO ČESKE NARODNE SKUPŠČINE.

Praga, 13. februarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: V današnji seji narodne skupščine so delegatstvo Laudova-Sitcheva, dr. Masarykova, Vikova, Kunetického in Pokštinova stavile predloži, naj se vna sredstva za nižje in srednje šole sprejme ponudilo o pribononem učinku alkohola in nikotina.

Četni na Dunaju. Dunaj, 14. februarja. (Ljub. koresp. urad.) Čehoslov. tiskovni urad poroča: Tukajšnje Komenskega društvo ustanovi češko realno gimnazijo, ki se otvori še v tekočem šolskem letu. Za učence nemških ljudskih in meščanskih šol se uvede poseben pripravljalni tečaj.

Četni za Srbijo. V Pragi se je ustanovil pod pokroviteljstvom čehoslov. vojn. ministrstva pomožni odbor za Srbijo, katerega znatno podpirajo Živnostenska banka, Praška kreditna banka in mnogi pritežili Srbov. Dosele so Četni odposlali v Zemun 20 vagonov opreme in sanitetnega materiala. Tako poroča belgradska „Pravda“.

Koridor Bratislava - Trst - Dunav-Adria. V čeških „Narodnih Listih“ priobčje A. Šašek članek pod naslovom „Koridor Bratislava (Požun) - Trst - Dunav - Adria“, v katerem izjavja, da se misel spojitve Dunava z Jadranskim morjem, Požumja s Trstom (event. z Reko) nadaja sama po sebi. Predsednik Masaryk je že opetovano naglašal potrebo te spojitve in tudi češki delegatje v Parizu se trudijo v to svrhu. Ta spojitve bi šla preko koridora, ki bi bil dolg okoli 200 km in širok 80 km. Čehoslovaška republika bi imela na Jadransko komadi svoje lastne obali in bi mogla s svojimi lastnimi vagoni dovažati vse prekomorsko blago v svoje največje slovaško mesto in bi ne bilo treba prevoza po tujem ozemlju.

Slovenski kongres v Kijevu. Stanislav (idu). Iz Kijeva se javlja, da se ondie namierava obdržati slovenski kongres, koji će imati iztočiti i riešiti svenkupne slovenske razmirice i nesuglasja. Pripremni komite zamolio je vladu za podpora ove osnove.

Zavezniki.

Fukovnik House, Rotterdam (idu). Pod gornjim naslovom izšla je u New-Yorku knjižica od Artura Howdena Smith. U ovi se knjižici rečeni pukovnik usviseu te osnačue kao najveći državnik svoga vremena House te predviđu svjetski rat te je već u proljeće 1914 po odredbi Wilsona u Europu došao, da odvratí državnike od rata. Njegove se savjete nita slušalo. U Americi posledice House takovih panomoci, kakovih do njega još nitko imao nite. U Europi ga se držali najboljim poznavcem međunarodnih odnošaja. Izbor Wilsona predjednikom imade se njemu pripisati. On je ministar za Wilsona isabraz.priatelituie sa vaim znamenitim muževima Europe, a se carevima i kraljevima živio je u najboljim odnošajima. Kroz niteko te vrijeme nastojao, da voliči sporazum između Niemacke i Engleku te pitanju slobode mora, a odmah nakon bitke na Marni istavio je, da do Niemacka konačno rat izabiti.

Wilson na poto. Pariz, 14. februarja. (Ljub. koresp. urad.) Glasom dunaj. koresp. urada poroča: „Agence Havas“: Predsednik Wilson bo zapustil v soboto Pariz in se v Brestu vraca, da se odeluje v Ameriko. V njegovih odsotnosti se bodo na konferenci razpravljala teritorialna vprašanja, očeta se Jugoslovani ter se delotično osimlje majo.

Foch v Treru. Pariz, 14. februarja. Ljub. koresp. urad.) Glasom dunaj. koresp. urada poroča: „Agence Havas“: Marshal Foch je včeraj zvečer zapustil Pariz ter odpoval v Trier, kjer se sestane z nemškimi delegati. Mirovna konferenca bo imela jutri tretjo javno sejo, v kateri se bo razpravljalo projekt o zvezi narodov. Ta projekt se bo razglasil jutri.

Za roč v Nemčiji.

Haaag, 14. februarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Vojska za zasedbo Nemčije bo imela glasom vesti iz Amerike 200.000 mož francoskih in angleških čet.

Nova angleška kolonija.

Kopenhagen 14. februarja. (Lj. k. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: „Manchester Guardian“ z dne 11. februara priobčje poročilo londonskega poročevalca o dogovorih vlade z merodajnimi politiki glede vprašanja guvernerja za Palestino. Najbrže bo imenovan za guvernerja general Allenby, ki se kakor znano, zavzema za židovsko Palestino. Če bi Mezonotamija in Palestina bili pod vodstvom enega guvernerja, bodo prejkone Sir Herberta Samuela predlagali za zastopnika guvernerja za Palestino.

Mirovna konferenca.

Hitreje, hitreje! London, 14. februarja. (Ljub. kor. urad.) Dunajski kor. urad poroča: V poslanski zbornici se je polkovnik Guinos priževal o počasnem delu mirovne konference, ki je razpravljala o vsem, samo ne o miru v Nemčiji. Dežela hoče vedeti ne samo, ali Lloyd George zahteva odškodnino do skrajne meje, ampak tudi, ali bo Nemčija mogla plačati. V odgovoru je Lloyd George izjavil: Gotovo je, da se bo dosegel popoln sporazum glede zahtev od Nemčije in glede zapadno meje. Poprava meje med Poljsko in Nemčijo je drugo vprašanje. Preden se na Poljsko odposla preiskovalna komisija ne vrne, ne morejo zaveznički določiti zahtev glede teritorialne obnove na vzhodu Nemčije.

Zveza narodov. Pariz, 14. februarja. (Ljub. koresp. urad.) Čehoslov. tiskovni urad poroča: Komisija za zvezo narodov je imela v sredo sejo. Dosežen je bil popoln sporazum. Po posredovanju Leona Bourgeoisja so iznova popolnili prvo točko po generalu Smutsu predlagano tu po predsedniku Wilsonu popravljeni besedilo. Načela, ki jih je zastopal francoski delegat, so zaveznički sprejeli. Tako se bodo n. pr. člani zveze narodov le v najskrajnejši sili poslužili orožja, da branijo celoto kakega ozemlja. Pričakuje se, da bo mogoče še pred Wilsonovim odhodom na plenarni seji konference določiti končnoveljavno besedilo.

Načrt zveze narodov. Pariz, 14. februarja. (Ljub. kor. urad.) Agence Havas poroča: Pod predsedstvom predsednika Wilsona so v četrti začeli drugo branje načrta zveze narodov. Popoldne se je razprava pod predsedstvom Cedila nadaljevala. Po temeljiti razpravi so sprejeli 26 členov načrta.

Iz Avstrije, Madarske, Nemčije, Turške.

Protesti nemških dijakov radi izključitve in visokih šol na Dunaju. Dunaj, 14. februarja. Te dni se je vršila velika protestna skupščina jugoslovanske, češkega, nemškega socialno demokratskega in židovskega dištava proti izključitvi nemških dijakov iz dunajskih visokih šol. Resolucije, ki so bile sprejete na tej protestni skupščini so vročili diaki rektoratom raznih visokih šol ter poslanistvom držav, ki so se ustanovile na teritoriju bivše Avstro - Ogrske. Deputacija dištava se je oglasila tudi pri državnem kancelariu dr. Rennerju, ki je oblihuil svojo pomoč v tej zadevi. Oblihuil je, da se bo zadeva rešila v popolno zadovoljnost prizadetih krogov. Na to se je oglasila deputacija pri državnem tainiku dr. Bauerju, ki je izjavil, da za bližnjo bodočnost ni pričakovati izboljšanja položaja. Za tem se je podala deputacija k državnemu tainiku za pouk-Pacherju, ki je znal kot velik sovražnik Slovanov. Ta je v svojih izjavah poudarjal, da so se izključili jugoslovanski in sploh nemški diški kot odzovor oziroma narodna represalija za dogodke v Mariboru in v Mostu na Češkem. Predstavili češkega dištava Červenka te v imenu jugoslovanskih in čeških dijakov ostro protestiral proti izjavi nlem dr. Pacherja. Konstatiral je, da se dogodki v Mariboru in Mostu še niso preiskali po mednarodnih komisiiah in da se nikakor ni verjetno, da so se ti dogodki vršili tako. Kakor so to predstavljali nemški listi. Nemški diaki na veterinarski visoki šoli so bili izključeni že koncem novembra, ko še dolgo ni bilo nikakih izredov, bodisi v Mostu ali Mariboru. Ononarial je na provokacije nemškega dištava v Pragi ter stavlil primeru kako se je obnašala češka vlada v Pragi proti nemškim dijakom in kako se obnaša nemška vlada proti nemškim dijakom na Dunaju.

Kolonije šle po vodi. Berolin, 14. februarja. (Ljub. kor. urad.) Glasom čehoslovaškega tiskovnega urada se poroča iz Haaga: Lord Courzon je v gosposki zbornici izjavil, da je bil soglasno sprejet sklep, da se ne vrnejo nemške kolonije in turška ozemlja.

Italija.

Beseda razsedena Italijana. Na veliki socialistični skupščini v Milanu je govoril o Dalmaciji tudi profesor Mandolfo, rekoč, da so Italijani v tej pokrajini v absolutni manjšini in da želja za pripojitev Dalmacije ni nič drugega nego osvajalni apetit, ki se protivi vsem zakonom pa tudi geografskim. Kadar se govori o spominih rimskega in beneškega gospodstva v Zadru in Splitu in ako bi se tudi s tega vidika hotelo postavljati nove meje Italije, bi se vedelo, kje jih postaviti. „Samo en pravo mora veljati, pravo večine, pravo samoodločbe narodov, po katerem so pozvani, da si sami odločijo svojo usodo, in ne da bodo predmet trgovine.“ Volja ne le je Dalmacija, ampak za vse naše Primorje.

Zivo apno, portland cement, zidno opeko
v celih vagonih dobavlja najceneje tvrdka
Valentin Urbančič, Ljubljana, Frančevo narežje 1.

Staro vino.

Graščina na Hrvatskem prodaja 800 hektolitrov dobrega starega vina od leta 1917 belega in rdečega. — Vprašati pri graščini Hijačintjevo, pošta Krapina. 1920

66% milo za britje!

Se dobi v vsaki množini. Komad 50 gr stane 2 K

Razpošilja:

Janko Pintar, Sp. Šiška, Ljubljana.

„SRNA“

je znamka najfinjšega jedrnatega prešanega mila. (Koli 500 gramov).

Tovarna zamilo in sode

Ignac Fock v Kranju.

Tovarna klavirjev
M. ROPAS, Celje,
priporoča najfinjša klavirja in pianina.
Edina jugoslovanska tvrdka.

Za sobnoslikarska dela

se priporoča

FRAN AMBROŽ, Rimska cesta 11.

Sprejema tudi dela na deželi. Izvrtitev točna, zmerne cene. 1744

Vojaške čepice, bojne čepice (sajkate) epolete zlate in srebrne, baržun v predpisanih barvah, kokarde za častnike v državni barvi SHS in kokarde za moštvo SHS, srebne rozete (zvezde), različne borte po predpisih, razpošilja medna trgovina 1891

M. BIDOUC, Maribor,
Tovarniška cesta št. 28.

Rožnata lica in ustnice, prirodno lepoto dosežete z rabo dr. A. Riza edino dobro zajamčeno neškodljivo

„cvetlično roso“ (se ne odbera). Vključ izbornemu učinku je ne opazi nihče. Placon K 5 — Velika steklenica dobi za 6 mesecev K 10 — Poštnina posebej. Koem. Dr. A. Riza preparati Dunaj (Wien) IX. Lackthegasse 6 E. Razpošiljanje diskretno po povzetju ali denar naprej. Zaloge v Ljubljani: A. Kanc, drog. „Adria“, v Mariboru: lekarna „Angele varha“, lekarna pri Mariji Pomagaj, parf. Wolfgram, v Trstu: parf. Andreuzzi, Corso 5. 728

Kranjska deželna podružnica n. a. deželne neopredne in tematske zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 12, II. sprejema

več izvežbanih
potovalnih uradnikov

proti visoki stalni plači in proviziji.

2015

Priporočam
žepne svetiljke in baterije

Karbid, zdrobljen, finejše vrste za hišne svetiljke ter različne gorivce Vsakovratno uživalnike, granate in ploščate ter okrogle kamenčke itd. trgovina s hišnimi stroji in toalet, Ljubljana, Sodna ulica št. 7. 1876

Velika množina rozin

je prispela.

Prodaja po najnižji ceni v zabojih po 10—12 kg.
ZADRUGA TRGOVACA, Zagreb, Ilica 37.

Gospodinje, ne zamudite prilike!

ter si naročite za poskušnjo eden, dva ali več kosov dobrega pralnega mila 20%, ali 30%, v kosih po 100 gr. ali 200 gr. 1825

20%, pralno milo komad K — 40 vln. — 60 — in K 120
30%, toaletno — 250
polni zavitek 5 kg 20%, pralnega mila franco povzetje K 2270
5 — 30% — 3270

Razpošilja: tvrdka **JANKO PINTAR, Sp. Šiška, Ljubljana.**

Kupuje

gozdove, vsake vrste rezanega in okroglega lesa, drva, ogilje itd. po najvišjih dnevnih cenah.

Podružnica

2025

„CROATIA“ Gozdne industr. del. družbe.

Mesarske tehtnice

lastnega izdelka ima v zalogi tvrdka

KAROL USAR, Maribor n. D.
Grajanska ulica št. 22.

Tovarna vsakovrstnih tehtnic.

Cene zmerne. — Popravila točno in cen.

Vlagalko
sprejme tako
tiskarna Makso Hrovatin

Za krojače!

Kri-jal vzorci v ravni velikosti za moška oblačila se dobijo pri

A. KURČ, Ljubljana, Gosposka ulica 7.

Zahtevajte cenik! 1318

Pozor!

A samo deset, dokler je blago v zalogi! Zimsko blago na primer: moške nožavice, zapetavnice, zimске čepice, trenušni pasovi, ženski opici z rokavi in brez njih, moški jopiči in volneni otroški jopiči so po posebno nizki ceni napredni.

Ekspozitna trgovina „LUNA“

Maribor št. 74. 35

Moderno zimsko

pllašče

kostume, krila, 65

in drugo damsko konfekcijo. Oštrake obleke z dečke in dečke. Košuhine, vino, športne in modne predmete

priporoča po zmerani ceni

M. Kristoflič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša

1891

tampilje

vseh vrst za urade

društva, trgovce

ANTON CERNE,

graver in izdelovatelj kancuških stampilij

Ljubljana, Dvorski trg št. 1.

1891

Zastoni

dobi vsakdo na željo maj glavni katalog o urah, zlatinah in srebrninah ter glasbenih orodjih. Violine po K 40.— 45.— 55.—, dobre harmonike po K 45.— 60.— 80.— 22

Dvovrstne danalske harmonike K 120.—, 140.—, trovrsne po K 300.— 400.—, Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja proti vposlatvi zneska ali po povzetju tvrdka —

JAN KONRAD,

West (Brüx) Str. 1937, Čelak.

1891

Louis Baersch

nadinežer

Vida Baersch roj. Mally

poročena

Chemnitz (Saksonsko) 15. svečana 1919. Ljubljana.

1891

Kovačnica

velika, z dvema ognjema, glavnim kovaškim orodjem, stanovanjem in nekaj vrtnom v Zatični se s 1. sušcem odda v najem podkovskemu kovaču, kateri je seveda izkušen tudi drugih kovaških del. Natančnejše se dogovori v gostilni Antona Rojca v Zatični pri kolodvoru. 2008

Opravična številka A I. 138/18-12 2037

Dražbeni oklic.

Prodado se dne 17. svečana 1919 dopoldne ob 9. uri v Ljubljani, Cerkvena ulica št. 21 na prostovoljni javni dražbi nastopni in zapuštni po Ivanu Gorjup spadajoči predmeti in sicer: Pohištvo, obleke, in perilo, nekaj porcelanaste in steklene posode, ter ena srebrna ženska ura in 4 pari zlatih uhanov. Reči se smejo ogledati dne 17. svečana 1919 v času med 9. in pol 10. uro dopoldne na licu mesta v Cerkveni ulici št. 21.

Okr. sodnišča SHS v Ljubljani, oddelok I.

10. svečana 1919.

I. in največja jugoslovanska tovarna za barvanje,

hemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila

barva vedno vsakovrstno blago.

čisti obleke,

pere vsakovrstno perilo, po katero pošlje brezplačno na dom.

svetlo lika ovrtnike, sappestnice, srajce.

Jos. Reich Tovarna: Poljski nasip št. 4.

Podružnica: Solenburova ul. št. 3.

1891

Naznanilo!!!

Usojam si naznaniti d. občinstvu da sem začel osobno izvrševati poslovanje obširnega obsega primerno.

Andrej Jager,

Trnovski prišt. 16. 1021

2 vagona steklenine in porcelanine

namočene na Dunaju, dalje 3000

žametastih rut

šila **Schenker - Gottesmann**

Dunaj (Wien) II, Taberstrasse 10.

1891

!! Trgovci !!

Nudimo: 50.000 metel iz rizeve slame: 1. 1. K 48: 5. 2. K 560: št. 3 K 640: 5. 4. K 720: krtače za ribanje broda iz rizeve slame K 23, iz pravih korenin K 7 — za komad, kakor tudi vse ostale vrste krtačarskega blaga C. ne. franko Zagreb. E. M. Weiss drag, Zagreb, Jurečičeva ul. 9. Pošiljamo tudi po pošti po povzetju. 1170

1891

Vsakovrstne slamnike

poročam gg. trgovcem in sl. občinstvu dalje tudi: slamnate čolne, preduravnike, slamnate podplate za čevlje 864

1891

Franjo Cerar,

tovarna slamninkov v Stoku p. Domžale. Oja postaje je 7 minut

1891

Miši - podgane

stenice - škurki

in vsa zaleza mora pogledati ako upotrebite moja najbolj iskrena in povsodi hvaljena srčna besedila: proti poljskim mišim 5 K, za škurke K 5 —; tiaktura za stenice K 2 —; posebna močna tiaktura za stenice K 5 —; uničevalec moljev K 2 —; prašek proti mrčesu 2 in 4 K; tiaktura proti všem pri ljudih 3 K; mazilo za uši pri živini 2 K; prašek za uši v obleki in perilu 2 K; tiaktura za b. b. b. pri psih K 1-50; tiaktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) K 3 —. Pošilja po povzetju Zaved za eksport

1891

M. Janker, Zagreb 15., Petrinjska ulica 3.

1891

Usnjati biči,

usnjati pasovi,

usnjati trakovi za čevlje,

bičevniki,

torbice za na try iz umetnega usnja

velepejma mahovno blago po kulantnih cenah; lastni izdelki. Razpošilja po povzetju 1369

1891

M. FREYLIH, Dunaj,

(Wien), Bräuhausgasse 49.

1891

1. Jugosl. tvornica štapova Sunja, Hrvatska.

Preporuča sve vrste izradjenih štapova (zaprehtalnih palic) na malo in veliko uz najjeftinije dnevne cene; uzorak šalje se pouzecem. 1616

1891

Premog

je najsigurnije založen kapital. Za že vobratu stoječi dokazano izvršno obrestujoči se premogokop (kovaški in tovarniški premog v Jugoslaviji brez konkurence) se išče družabnik ali kupec z večjim kapitalom. Cenjene ponudbe pod „Premog je zlato“ na anončno pisarno **Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 2., I. nadstropje.** 1649

1891

Fotograf Hugon Hübscher

Ljubljana, Gosposka ulica št. 16.

1891

Poleg Križevniške oekve.

Posnetki. Skupine. Portreti. Razglednice. Škice. Povečanje po vsaki sliki. Nagrobne slike na porcelan. Slike za legitimacije v 24 urah. 1830

1891

„CROATIA“

v Zagrebu je otvorila svojo podružnico v Ljubljani, Mar. Terezije c. 2.

1891

Naznanilo.

Znano prvovrstno mlo in pralni prašek iz jugoslovanske tvornice za mlo v Sp. Šiški se dobi na drobno v trgovini Janko Stupica trgovina za špecerijo. Sodna ulica, Ljubljana, po že razglašeni cenah. Isto tja naj se naslanjajo tudi poštna naročila.

1891

Proskribite se pravočasno s tem priporočeno dobrim in cenim milom, dokler je kaj v zalogi. 1745

1891

Naročite

najboljše navodilo (recept), kako se napravi dobra domača pijača po ceni; kakor vino, ribizljovo vino, vrnati, jabolični in hruševski. Vsek ga lahko doma pije. — Proti plačilu K 6 — na moj naslov pošiljam vsakemu vsa natančna navodila (Rec.) 1980

1891

Odprta odd: „**W**“ Bogat zastavek!

Naslov: kemičen laboratorij **VINSKA KLET P. W.**

Posta: Storo j. f. Spod. Štajersko

1891

!! Hotelirji, pozor !!

Belgrad, središče Jugoslavije, je brez pohištva, hoteli in zasebne hiše so izpraznjeni, pomanjkanje na prenočiščih pa ogromno. Za eno posteljo in noč treba plačati K 20 in več. Kdor razpolaga s primerno glavno in potrebniimi sredstvi, naj se zamudi ugodne prilike in si osigura popolno hotelsko opravilo (opravo, perilo, jedilno orodje, kuhinjske posode, vrtna opravila itd.) ki se nahaja v bivši kmetijski, približno 9 vagonov. Nalozba stane od 200.000 do 300.000 K. Ogled med 2. in 5. uro v Zlati ulici, Miklošičeva cesta št. 4. 1980

1891

! Celni je napredaj velika dvoetazna trgovska hiša

na najbolj prometnem kraju za 400.000 K. Naplčila se zahteva polovico, ostane k po dogovoru. Posredovalci izključeni. Resne ponudbe sprejema upravništvo lista Slov. Naroda pod „trgovska hiša 1821.“ 1821

1891

Kupi se:

vosek, sveče, kadilo, vreče (ne papir) bonboni fini, glicerina, parafin, stearin, cimet celi ali semleti, poner celi, slamnica modra galica, rafija, vanilija, nastalin, čevljarska drata, konopljeno seme. — Naslov pove: upravništvo „Slovenskega Naroda“ 1861

1891

DRV

na vagon naloženih kupim več vagonov po najvišji ceni. Ponudbe z navedbo cene za 10.000 kg — kakovost, množ na vagonov pošljite takoj tvrdki

1891

Jakob Pogačnik, Ljubljana, Knafljeva ulica 15

1891

Sušilne naprave

za sadje in solirje. Kompletna uredbe za tvornice marmelade in kosserv. 1444

1891

Friderik Retter & Co. Dunaj, (Wien) IV.

1891

Pri Kranjski deželni podružnici n. a. deželne neopredne in tematske zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 12, II. dobijo že

1891

vpeljani potovalni uradniki

stalno mesto pod najugodnejšimi pogoji. 2014

1891

Razna hišna oprava

za jedilnico, spalnico in kuhinjo se prodaja na Večnem potu št. 265. Več se poižve istotam. 2032

1891

Kupujem suhe gobe in dobre vreče.

Prodajam kremo za čevlje v kovinskih dozah, pol doze po K 15. — cela doza po K 28 — za tucat. Čevlje iz lesenimi in usnjatimi podplat, tržne torbice itd. Izvrsno letošnje in lanske vino in razno domače žganje

1891

M. RANT, Kranj.

1891

Nudim, dokler zaloga:

Sirkove metle št. 1, 2, 3 k eni drugi po K 620 za kom. ter št. 4, lepo domače delo, po K 950 za kom. Brezove metle, sirkove krtače, konjske žimzne krtače, prave tržske bičevnike in biče po najnižji ceni. — Se priporoča

1891

Ivan N. Adamič, Ljubljana.

1891

! SVETLA !

Baterije, žarnice, elektrotehnični predmeti, (izdelek svetovne slovanske tvornice). Generalna reprezentanca za en gros v kraljevstvu SHS

1891

200 kg la solira za soljenje mesa se proda. Naslov na upr. Sl. Naroda. 2029

Ugarski pomočnik če tudi še ne izrečen, se takoj aneje. Franc Breznik, urar Celje, Glavni trg. 1982

Metarski kandidati z 2 letno prakso pred vojno, 1888 mesta. Ponudbe pod „Met. kandid. 111/1988“ na upr. Sl. Nar. 1998

Sivalni stroj nove vrste, dobro ohranjen, Pfaff ali Singer tipa. Naslov pove upr. Sl. Naroda. 1939

2 kovaška vajenca strojno Miha Weiss, kovaški mojster, Konjuška ulica št. 13, Ljubljana. 2014

Mesarski pomočnik star 25 let, dobro izurjen, izurjen tudi v večjih prekejavah, želi službo takoj ali 1. sušca Pismene ponudbe na upr. Sl. Nar. pod „Prekejavalec 2018“ 1998

Elaminia 3 m finega belega, gladkega kupim in plačam na željo deloma tudi v živilih. Ponudbe z navedbo cene pod „Elaminia/2028“ na upr. Sl. Naroda. 2028

Komp. etna spalna soba in nekaj drugega se proda. Ogleda se lahko vsak dan dopoldne v Selenburgovi ulici 3/1. 1995

Novo obleko ali sukno mi preskribo stanovanje z 2 ali 3 sobami, kuhinjo in pritlikinami. za takoj ali maj. Pismene ponudbe pod „Sukno 2009“ na upr. Sl. Naroda. 2009

Kuharica, mlada in spretna, ki bi bila zmožna tudi gospodinjstva se išče za večje gospodinjstvo. Ponudbe z navedbo plače in referenc naj se pošljejo naslov: M. Kajtna, Seabor, vila Wagner, 1985

Koncipijenta 1886 pisarna dr. T. Gesska, odvetnika v Puju. Vstop v računalni meseca aprila ali najpozneje s 1. majem t. l. Ponudbe se naslovijo na pisarno, kjer se zvejo tudi pogoji glede plače. 1976

Ženitna ponudba Kuharica, stara 27 let, o-amljena ter z nekaj premoženjem želi znanja v svojo žitno z gospodom ali vdovcem od 30-35 let. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreča/2000“ na upr. Sl. Naroda. 2000

Proda m. 2 novi konjski opravi, 2 rabljene konjske angleške oprave, 4 rabljene konjske o-ave (komate) Ogleda se lahko od 12-2 ure vsaki dan. Košenina, Kolodvorska ulica 6. 1978

Prostovoljna družba v Kolizeju, velika Kolizejske ulice dne 26. februarja t. l. ob 3. uri popoldne. Družba se bodo vznoja koleša, pohištvo samoti žni voz okviru za slike in steklo v tablah, in velika acetilenska razsvetljavalna naprava. 2022

Dejla za vse k trem odraslim osebam se 1886 za Zagreb. Mora biti vrlo čista, ima snaziti bi sobe, mora znati dobro prati in likati ter malo kuhati. — Ponudbe s prepisi sprčilav in zahtevno plače na Dr. R. Siebenscheina, odvetnika v Zagrebu 1986

Ženitna ponudba Oskrbnik t. č. nastavljen na graščini, v starosti 24 let, popolnoma zdrav, vestransko izobražen, prihodnega značaja, z večjo vsoto v gotovini in ki se pričakuje dedščino se želi poročiti z gos. o-odlično, lastnico večje posestva. Tudi dekleta katez imajo samo nekaj v gotovini o- posestva, pa so v gospodinjstvu vsestransko izurjene, zmeraj veseleje značaja, iz-bražene, ter vsaj nekaj zmožne nemškega jezika, niso izključene tajnost zadržane. Ponudbe s sliko katera se vrne, se naj pošljejo pod „Oskrbnik/1986“ na upr. Sl. Naroda. 1986

Miša z vrtom v Ljubljani se proda. Pismene ponudbe na upr. Sl. Nar. pod „Miša z vrtom/1981“ 1981

Dva krojaška pomočnika za veliko delo, kot trgovski pomočnik ali skladiščnik bodisi v mestu ali na deželi. Naslov takoj takoj, Naslov pove upr. Sl. Nar. 2011

Želimo mesta kot trgovski pomočnik ali skladiščnik bodisi v mestu ali na deželi. Naslov takoj takoj, Naslov pove upr. Sl. Nar. 2011

Kovaški pomočnik, zmožen del pri plujih, se išče. Naslov Aleja Butkovič kovaški mojster v Krikem. 1992

Za kovaški obrt se sprejmeta takoj pomočnik in vajenca. Andrej Prelog, kovaški mojster, V. hanka. 2020

Trgovska sotrudnica, izurjena v trgovini, mlada, želi mesta, najrajši kje na deželi. Naslov selzve v upravništvu Sl. Naroda. 1991

500 kron nagrade ali fnega angleškega škega blaga za posrnik d-bi, kdor preskribo mihi stranki 3 oseb stanovanje z 1 ali 2 sobama in kuhinjo. Ponudbe pod „Angleško blago 2013“ na upr. Sl. Nar. 2013

Menjam svoje stanovanje, obstoječe iz dveh sob in pritlikinami v Gračdu z enimi v Ljubljani Natančnejci pri Accenti, Ljubljana Tabor 2, vsak dan od 12 do pol 1 ure popoldne. 2036

Narodna trgovina Anton Cvetkova, v Podetrtku, Sp. Stajersko razpisila lajca dopušteno množino tudi po oobi in prosji naj se ji zato zabožki pošljejo, ker so ti precej dragi. 1975

Proda se postelja, zimna blazina z zimati modroc z najbojši 2 m, modroc na peresa in nočna omarica s sivo marmornato ploščo, vse v najboljšem stanu. Naslov pove upr. Sl. Naroda. 1974

Spreten elektromonter instalater, navedec za oskrbovanje narav z vrtlin tokom. Instalacije se 1886 pod jako ugodnimi pogoji. Vstop na možnosti takoj. Ponudbe pod „500 V/1987“ na upr. Sl. Nar. 1987

Mehlovana soba, Doktor prava, drž. uradnik, išče mesečno sobo, primerno dobro mehlovano (s-salva miza, divan) z električno razsvetljavo, najraje v bližini sodnije, z 1. mar. ali tudi takoj. Cenj ponudbe pod „Mehlovana soba/2001“ na upr. Sl. Naroda od 20. t. m. 2001

Lep bekov gozd za posekanje, uro in pol oddaljen od kolodvora Zalog ali Laze pod Ljubljano, se proda. Sore mejo se 2-4 drvarji, ki se razumejo tudi napravljati ogelje, za mesec marc, za napravo bukovih drva. Več pove Fr. Kolenc, Ladja, Medvođe Gorenjsko. 1966

Službo d'uge ali lovskega čuvaja sprejme 36 let star slovenskega in nemškega ter italijanskega jezika zmožen mož. Prišel je pravkar od vojakov, po-astin k poročen, ima eno hčerko. Nastoe s 1. ali 15. marcem, gr- tudi izven Ljubljane. Naslov: A. Zupančič, Celovška cesta št. 82 Sp. Šiška. 2016

Napredaj, postelja z opravo, nočna omarica, pisalna miza, krasno v-žena starinska omarica, stoli, ogledala, jedilni servis (A-Wien), pristne maotike, kranjske arbe, več perila, obleke podobne (starinske) in druge starinske reči, v soboto, ponedeljek in torek (22, 24, 25. t. m.) od 11-12. dop. la od 2 do 5. pop. Kongresni trg. 8/II. 2027

Proda se z opravo odda takoj v najem hrastina in pometina na Dola pri Ljubljani. 1930

Za hrtila Proda se cirka 150 m podlage orolce na ugodni ceni. Posredovalni urad, Mostal trg 25. I. 1997

Strojarski zmožen slov. stenografije in strojeplaja, išče službo. Naslov pove upr. Sl. Naroda. 1999

Lesni strobovjak z večletno prakso išče službo za takoj ali pozneje. Ponudbe pod „Takoj/2-92“ na upr. Sl. Naroda. 2002

Yehnik poučuje optiko geometrijo, matematiko, fiziko in geometrijo. Honorar po dogovoru. Naslov pove upr. Sl. Naroda. 2005

2-3 voze gnoj, stare glinaste peči nove in obrabljene okna in vrata, žaluzije se ceno prodajo pri I. Accenti, Ljubljana, Tabor 2. 2001

Sprejme se dijak iz dobre hiše na hranilo in stanovanje v o-lično družino. Naslov pove upravništvu Sl. Naroda. 1996

Gospodarica ali kuharica, do 40 l. stara se sprejme v boljšo hišo. Ponudbe na upravn. Sl. Naroda. 1988

3 žimnice z vzmetmi in velika železna postelja se proda Rimska cesta št. 1. I. nad. desno. 1956

Lepo mehlovana soba se odda takoj samo boljšemu gospodu. Kje, pove upr. Sl. Naroda. 2033

Išče se učiteljica za poučevanje slovenske in nemške v večernih urah. Naslov pove upr. Sl. Naroda. 2030

Razne deske (Laubägelholz) se po ugodni ceni prodajo skupno ali posamezno. Posredovalni urad, Mostni trg 25/I. 2004

Krava s teletom, plemenska kobilica, stara 6 let, 6 plemenskih praščev — se proda Poljanska c. 25. 201

Lovskega psa, braka, belega s črnimi siviimi lasmi prodam. Več pove: Anton Barkelica, Laze v Tuhinju. 021

Proda se peč (gasperi) boli velika, v velik mlin za kavo, vpr-raben turli za mletje žita pri Ivanu Breskvar, Sv. Petra nasip 25. 2036

Tehr, potrebštine za tovarne in industrijske str. obrate dobavlja posrednik v Valentin Urbančič, Ljubljana, Frantovo nabrežje št. 1. 1431

Mlekarna Ivan Vraneč v Sunji, H-puzje sve vrste sira in skute (to fer-ri) maslo kuhano in surovo. Po ude prosim štiti na gornjo mlekarno sa cenama i kolčinom. 1615

Vila, z 8-10 sobami, velikim vrtom ali pa manjše posestvo se tako kupi v gotovini ali na vzam- v najem. Bled ali obližje Novega me ta imata možnost. Pismene ponudbe na upr. Sl. Nar. pod „Poleg vrta/1898“.

Sloven ka učiteljica, večša nemščine, italijanske in deloma francoske, išče službo v goštilnicah pri dobri d-žini v mestu. Plače ne zahteva, želi pa imeti tri p-oidneve v tednu prosti, ker se pripravlja na izpit iz francoskega. Ponudbe pod „Pedagogika/1874“ na upr. Sl. Naroda. 1774

St. 56. Lase-strižnik Cene se nabažajo pri slikih, z-ahlovanje veliki cenik z več nego 1000 slikami brez plačila 349

E. Luna, Maribor št. 74

Karbid najfinše vrste razpošilja na drobna in debelo, po zelo nizki ceni trdko 4798

Breznik & Fritsch trgovina s tovarstvom v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 17. 1917

Uradno dovoljena do 27 let o-ostoječa najstarejša Ljubljanska posredovalnica stanovanj in služb

G. Flux Gosposka ulica 4. I. nadstropje leva. išče najrajši dobro kuharico k dvema danama v Zagreb, 100%; prip-ost h-šo v Zagreb, 0 K; fino h-šo, mu-a znati tri hrati, k načelniku v Zagreb-lafa po dogovoru. Privatna uradnica 00 K vse prosto, mlada hišna in ku-arca, vse tri k n kemu grolu v Sa-mobor, (Hrvatstvo) Več deket za v-e tu in proč. Priporoča se inteligentno osebo vsake vrste enako za diskretna pota, informacije itd. 1965

Priloge z razpisno znamko za odgovor.

Elegantna soba išče sobni častnik. Pismene ponudbe na upr. Sl. Naroda pod „Srb 1882“. 1982

Ornato oje liter 36 kron, ima oddati trgovina s semmi Sayer & Comp., Ljubljana, Wolfova ul. 12. 1931

Plinino shoro nov, ja do 25. febr. na prodaj: Dalmatinova ul. 7., I. nadst. desno. Ogledati popoldne. 1944

Za org. brownlog pi-tolo cal 635 se c-proti plačilo ali cigaretam. Naslov pove upr. Sl. Naroda. 190

Mesečna soba za enega ali dva go-spoda, če mogoče s hrano, se išče. Cenjenene ponudbe pod „hrana 1945“ na upr. Sl. Naroda. 1945

Preproge perzijske in turške že rabljene se kunijo. Pismene ponudbe na upravnistvo Sl. Naroda pod „Tivolii 1851“. 1856

Karbid na drobno in debelo ter sve-tiljke razpošilja ročno vrt predplačilo trgovina Martin Šaner, Kojnice. 1018

Psa, dobrega ču-a, kupim ali dam, zani m-čno u-nie za podplate. Valentin Urbančič, Ljubljana, Frantovo nabrežje 1. 1967

Si-dkor za lepo stan-je (Seeh) sa-mojena. Ponudbe po „Stadler/1973“ na upr. Sl. Naroda. 197

Prodam ugodno: kaj dru-ega volne-nega blaga. Vraša se: Gosposka ul. 4. levo, zadnja vrata. 1885

Otroški voziček (Klappwagen) dobro ohranjen, se kupi. Pismene ponudbe na upr. Sl. Naroda pod „Voziček“ 1928. 1928

Gospica P. I., sedaj na dorustu pri Prosim, stavite nov termin, ker pismo-dobil komaj 7/II. 1960

Kovač za kovanje konj in vozov se event. v hiši Plača po do dogovoru. Oglastiti se je na Cesti na Kodeljevo 8. 1988

Sveža jajca v originalnih zabojih 1440 komadov proda po 64 vinarjev i komad pri osebnem vnezanju ali plačilo naprej Em. Sup-paz, Rogatec Sp. Stajersko. 1434

2. stanovanji mehlovan, obstoječi iz treh sob in pritlikinami. Več se o-odstava v Kamniku takoj. Več se o-izve v trgovini A. Sinkovci nasl. Soss-iz dr. Mostal trg 19 v Ljubljani. 182

„Mikroskop“ (Zeiss, Reichert, Leitz) dobro ohranjen z optiko ali brez nje se kupi. Ponudbe z navedbo cene pod „Mikro“ na anonimno pisarno Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 3, I. nadst. 1970

Vi ti ur-dak s soprogo, brez otrok, mehlovano stanovanje z 2 ali 3 sobami, eventuelno proti zamenj za enako veliko, lepo stanovanje na Dunaju, kjer odda lahko tudi premog in razna živila. Ponudbe na upr. Sl. Naroda pod šifro „Adria 19“ 1971.

Milo, 10 kg. mila „Dob- K 30“ — po-šiljam po povzetju poštne prosto ter franko zaboj ek. Pri odie-mu več originalnih zabojev popust. Dalje nudim tudi večjo množo no zelo dobrega maščobnega mila, ter nad 100 hekto hran-ovih sodov Trvka A. Kušan, Ljubljana, Karlovska cesta 15. 1999

Kupim pohištvo za eno sobo in kuhinjo. — Že rablje-no ali novo — M sečni obrniki 60 K. Ponudbe pod „Stalen, zanesljiv domati 1938“ na upr. Sl. Naroda. 1903

Krema za britje 1 lonč iz porcelana K 6.—, 1 tucat K 85.—

MILO za BRITJE 1 komad K 3.—, 1 kg K 30.—. Proti vnošiljavi zne ka naprej dobavlja M. Tanker, eks ortno podjetje v Zagre-bu št. 13, Petrinjska 3/III. Sr-vatska. 4798

Josip Jug stavbni in pohišveni pleskar in ličar Rimska cesta št. 16 naznanja, da se vedno dela s pristnim blagom Izditev točna. Zmerne cene.

Minski kamni za žrnije (mali mlini za zdrob) izvr-stnega izdelka se prodajo. Cena po dogovoru. 1996

Jožef Planina, Rogatec, Stajersko.

Arvelni uplen oko 30 vagnov na pro-met dati kod Chrl Zagreb, Sunja Brstista. 1614

Pavzavilno 761x90 in primerne sra-čne cavi kupi elektrana Buta. 1752

Za sun-ega vzamem fanta siromašnih ljudi, v starosti 16-17 l. Jožef Planina, Rogatec, Stajersko. 1597

Popolna uredba za žago sa kusl. Ponudbe s točnim opisom in nain-žjo ceno na naslov Fida Fröhlich, Maribor. 190

Slasčičarski pomočnik išče v tej s-ro-pod, ske i mješovite struke; dje-volku za kučne poslove i kuharje. Mikan Štupar, Prijedor (Bosna). 1917

Tražim trgovskega pomočnika železnar-je, ske i mješovite struke; dje-volku za kučne poslove i kuharje. Mikan Štupar, Prijedor (Bosna). 1917

Kupi se cele letnike revij „D v Kamof-ljani in „Socialistische Monatshefte“. Ponudbe z navedbo cene na Narodno socijalno zvezo v Ljubljani, Narodni dom. 1941

Kuharica, samostojna varena tudi poljskega dela, se sprejme takoj v službo na deželi. — Ponudbe z zahtevno plačo pod „samostojna/1718“ na upr. Sl. Naroda. 1718

Trgovci, pozor! Vagon dobrega pralnega mila proda ou postale Brežice 100 ko K 480.— — Alojzij Vehovar, trgovec. Bizeljsko. 1880

Hiša s prostornim sklad ščem v Ljub-ljani, ugodna lega, zelo pripravn-a za kako podjetje. se proda. Pismena vprašanja pod „Podjetje/1908“ na upr. Sl. Naroda. 1906

Salonska garnitura še skoraj nova, zavesa in velika preproga se radi se-itive proda. Naslov pove upr. Sl. Naroda. 1898

Mnogo čebnje in repe ima naprodaj nah Jakob Klemenčič, posestnik in trgo-vec z delalnimi pridelki v Mezgovcih, p. Meškanjci. 1636

4 do 6 drvarjev se sprejme za zač-e tek aprila tega leta za napravo bukovih drva. Tudi naj bi bili sposobni napravljati ogelje. Za hrano se preskribo po dogovoru. Več pove Valentin Gregorc v Mengju. 1768

Pismene znamke jugoslovanske, bos-sanske, avstrijske, italijanske vseh vrst kurjem po naj-všjih cenah Cene event. vzorci na A. Weiss, Briefmarkenhandlung, Dausi (Wien) L. Adlergasse 8. 84

Zložljiva železna postelja za služkinjo, se kupi. Cenjene ponudbe z navedbo cene pod „Postelja“ na anon-čno pisarno Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 1969

S-enograf ali stenografino, ki piše stenografijo tudi na stroj, sprejme odvetnika pisarna v Ljubljani. Pozoj popolna izurjenost Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na upravništvu Sl. Naroda pod „Odvetniška pisarna/1706“. 1706

Elegantna obleka s frakom, skoro no-va, nošena moška obleka, plašči in uniforme za srednje-velike o-be na-rodaj Dalmatova ul. št. 7, I. nadst. desno. — Ogledati po-poldne. 1919

Katero slovensko sre mi priporo-če do stanovanja Moral sem odpotovati z Dunaja, jaz sem državni službenik sa malom dru-žinom pak trebam do 1. marca ali aprila čedno stanovanje, prostorno kuhinjo ali dve manje sobe s kuhinjo v mestu ali še rajši v bližini okolice. Pismene ponudbe na upr. Sl. Naroda pod „Ljubav Naroda/1973“. 1973

Zahtevajte gratis in franko cenovnik o velikonočnih, b-koštnih, dunajskih umetni-skih kartah, pis mskih mapah, kreden-čnih trakovih, svinčnikih in peresih za preporodjalca po cenah na debelo. Za poskusno odbiro pošiljamo 200 velikonočnih, blinkoštnih, ljubavnih godovnih, cvetličnih, in umetniških razglednic v bavot sku, bleku in zla-tem bleku sortirano v vseh je ikh za K 25.—. Po povzetju pošila tvor-nica luksuznega papirja Adler, Zelsel & Comp. Dausj (Wien), II. Praterstr. 68. 1802

IVAN JAX in sin Dunajska cesta šte. 15, Ljubljana.

Šivalni stroji in stroji za pletenje. — Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Linzu. — Ustanovljena leta 1867. — Vsezenje ponuduje brezplačno. —

Pisalni stroji „Adler“ Kolesa iz prvih tovarn Ceniki zastoj in franko. Dürkopp, Styria, Waffennrad.

Zahvala

bodi tem potom izrečena vsem, ki so ob težki izgubi našega iskrenoljubljenežnega sina

Vladimir Ogrina

spremiti na zadnji poti. Prav prisrčna hvala pa bodi izrečena posebno gosp. vodji L. M. H. šole č. g. kateheta, vsem gg. učiteljem in šolski mladini, kakor tudi vsem darovalcem prekrasnih šopkov.

Vsem najlepša hvala.

Ljubljana, dne 14. svečana 1919.

Zalujoča rodbina Ogrin.

Stanje vlog je znašalo koncem meseca junija 1918 K 280.000.000.—.

Glavnica K 80.000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani

Češka industrijalna banka

Štritarjeva
ulica št. 9.

Nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Vsakovrstne bančne transakcije.

